

KESKUSTAN OSAYLEISKAAVAN PALAUTERAPORTTI

Keskustan osayleiskaava kuulutettiin vireille 21.9.2016 osallistumis- ja arviointisuunnitelman nähtävillä asettamisen yhteydessä. Osallistumis- ja arviointisuunnitelma (**OAS**) oli julkisesti nähtävillä 21.9.-21.10.2016. Osayleiskaavan **kehityskuva** oli nähtävillä 3.10.-2.11.2018. Siihen liittyvä yleisötilaisuus pidettiin 25.10.2018. Osayleiskaavan **luonnos** oli nähtävillä 16.10.-15.11.2019 ja siihen liittyvä yleisötilaisuus järjestettiin 25.10.2018.

Lausunnot, kommentit, mielipiteet ja muistutukset on koottu tiivistettyinä tähän palauteraporttiin. Raportissa esitetään kaavoittajan vastine saatuun palautteeseen. Kaava-asiakirjoihin tehtävät täydennykset ja tarkistukset erottuvat lihavoituina.

Raportista on yksityisyyden suojaamiseksi poistettu henkilönimet ja muita suoraan henkilöön viittaavia tietoja. Viranomaiskäyttöön on koottu tiedot palautteen jättäneistä, jotta vastineet ja tiedottaminen kaavan hyväksymisestä voidaan kohdistaa oikein.

Vireilletulo pvm.	21.9.2016
OAS nähtävillä	21.9.-21.10.2016
Kehityskuva KH	24.9.2018
Kehityskuva nähtävillä	3.10.-2.11.2018
Luonnos KH	7.10.2019
Luonnos nähtävillä	16.10.-15.11.2019
Ehdotus KH	
Ehdotus nähtävillä	

OSALLISTUMIS- JA ARVIOINTISUUNNITELMA

Lausunnot osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta

No	Lausunto	Vastine
1.	Pirkanmaan ELY-keskus: <i>Kirjattu saapuneeksi 11.10.2016</i> Pirkanmaan ELY-keskus pitää hyvänä, että Valkeakosken kaupunki on käynnistänyt keskustan yleiskaavatyön. Valkeakoski on johdonmukaisella yhdyskuntasuunnittelulla onnistunut säilyttämään toimivan kaupallisen kaupunkikeskustan. Keskusta-alueen elinvoimaisuuden ylläpitäminen kulttuuriympäristön arvot huomioivalla täydennysrakentamisella on tavoiteltava kehityssuunta. Yleiskaavan lähtökohdat tukevat siten ELY-keskuksen näkemyksen mukaan valtakunnallisia alueidenkäyttötavoitteita (VAT). Osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta (OAS) ELY-keskus toteaa, että: - Tieto yleiskaavan oikeusvaikutteisuudesta sekä suunnittelun tarkkuustasosta ja esitystavasta (strateginen, teemoittainen tai aluevarausyleiskaava) olisi hyvä esittää heti OASin alussa. Oikeusvaikutteisuus on mainittu lähtötieto-osion alakohdassa ”yleiskaavoitus”.- Valkeakosken keskusta on kulttuurihistoriallisesti erittäin merkittävä niin aluekokonaisuuden kuin yksittäisten rakennetun ympäristön kohteiden osalta. Niin kaavan selvityksissä kuin kaavaratkaisuissa kulttuuriympäristöllä ja rakennetun ympäristön kohteilla tulee olla vahva rooli. OASissa tulee esittää valtakunnallisesti arvokkaiden rakennettujen kulttuuriympäristöjen (RKY) aluerajaukset.- OASissa on esitetty Pirkanmaan 1. maakuntakaava. Pirkanmaan 2. maakuntakaava on jo ehdotusvaiheessa, joten informatiivisuuden vuoksi myös se voitaisiin esittää OASissa.- ELY-keskus suosittelee osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa optiona mainittua kehitysvaihetta. Strateginen, tietopohjainen ja periaatetasoinen työskentelyvaihe auttaa täsmentämään suunnittelukysymyksiä, kohdentamaan ratkaisuja sekä luomaan yhteisen kuvan tavoitetilasta suunnittelijoiden, päättäjien, viranomaisten, kuntalaisten ja muiden osallisten välillä.	Selvennetään tavoitteiden esittämistä siltä osin, kuin se on mahdollista. Kaavan tarkkuustaso täsmentyy prosessin aikana. RKY-aluerajaukset on esitetty maakuntakaavaotteessa, mutta jäänyt puuttumaan merkintöjen selityksistä. Täydennetään. Harkitaan. Näin todennäköisesti tehdään.

	- Yleiskaavan vaikutusten arvioinnissa ja luonnosvaiheen suunnittelussa on tärkeää, että liikenneverkkoa ja palveluverkkoa käsitellään kaava-aluetta laajemman vaikutusalueen tasolla. Yleiskaavassa tulee myös arvioida riittävällä tarkkuudella uudisrakentamisen mitoituksellinen tarve perustuen asukasluvun kasvuun, asumisväljyyden muutokseen ja rakennuskannan poistumaan. Mitoitus muodostaa pohjan aluevarausten laajuuden ja toteuttamisen vaiheistuksen osoittamiseen. - Selvitystiedosta keskeisiä ovat liikenneverkko selvitys ja meluselvitys, joka kattaa sekä liikenne- että teollisuusmelun, teollisuusalueiden riskikartoitus koko yleiskaava-alueelta, luontoselvitys sekä kartoitus kaupallisten ja julkisten palvelun tarjonnasta. ELY-keskus pyytää toimittamaan kopion laaditusta Rakennetun ympäristön selvityksestä. Muilta osin selvitystarpeeseen palataan laatimisvaiheen viranomaisneuvottelun yhteydessä.	Mainittuja asioita koskevat selvitykset on aloitettu. Keskeiset selvitykset tehdään. Toimitetaan ELY:lle kopio rakennetun ympäristön selvityksestä.
2.	Pirkanmaan liitto: <i>Kirjattu saapuneeksi 24.11.2016</i> Pirkanmaan uuden strategisen maakuntakaavan 2040 laadinnassa on pyritty edistämään sekä valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden että vastaamaan Pirkanmaan kehittämisen keskeisiin tavoitteisiin. Loka-marraskuussa 2016 nähtäville asetetussa Pirkanmaan maakuntakaavan 2040 kaavaehdotuksessa Valkeakosken keskusta- aluetta koskevia kaavamerkintöjä ja aluevarausten rajoituksia on pyritty selkiyttämään ja yleispiirteistämään. Keskustatoimintojen alueen laajentuminen pohjoisen suuntaan, taajamatoimintojen alueen toteutuminen monipuolisena erilaisten toimintojen hybridialueena sekä työpaikka- alueen sulautuminen osaksi taajamatoimintojen aluevarausta ovat suurimmat muutokset nykyiseen maakuntakaavaan nähden. Näiden lisäksi valtakunnallisesti merkittäviin rakennetun kulttuuriympäristön alueisiin (RKY 2009-kohteet) sekä maakunnallisesti merkittäviin rakennetun kulttuuriympäristön alueisiin liittyviä aluevarauksia on päivitetty ja tarkennettu nykyiseen kaavaan nähden. Myös vähittäiskaupan mitoitus sisältyy maakuntakaavamääräyksiin, mutta huomion arvoista on, että Valkeakosken keskustan C-alueelle ei vähittäiskaupan suuryksiköiden kerrosalaa enimmäismitoiteta maakuntakaavalla. Tämä perustuu vähittäiskaupan nykyiseen keskustapainotteiseen sijoittumiseen Valkeakoskella. Maankäyttö- ja rakennuslain mukaisesti voimassa oleva Pirkanmaan 1. maakuntakaava on ohjeena	

	yleiskaavaa laadittaessa. Pirkanmaan liitto katsoo, että Valkeakosken keskustan osayleiskaavatyössä on kuitenkin tärkeää ottaa huomioon myös Pirkanmaan uuden maakuntakaavaehdotuksen 2040 suunnittelusisältö, joka perustuu maakuntakaavatyön aikana tuotettuun laajaan ja monipuoliseen selvitysaineistoon. Selvitysaineisto kannattaa hyödyntää myös yleiskaavan taustaineistona. Valkeakosken keskusta on palveluiltaan ja kaupunkikuvaltaan maakunnan kärkeä. Pirkanmaan liiton näkemyksen mukaan Valkeakosken keskustan yleiskaavoitus on erittäin tarpeellista alueen elinvoimaisuuden turvaamiseksi myös jatkossa. Valkeakosken keskustan osayleiskaavan laadinnalle asetetut tavoitteet tukevat Pirkanmaan maakuntakaavan 2040 tavoitteiden toteutumista. Yleiskaavan suunnittelussa tulee ottaa huomioon Pirkanmaan maakuntakaavaehdotuksessa esitetty keskusta-alueen kaavamääräyksen sisältö. Suunnittelumääräys mm. edellyttää, että alueen suunnittelussa on otettava huomioon yhdyskuntarakenteen eheys, kaupunkikuvan omaleimaisuus, asuinympäristön laatu ja monipuolisuus, yhteydet seudullisille virkistysalueille, joukkoliikenteen, kävelyn ja pyöräilyn toimintaedellytykset sekä liityntäpysäköinnin ja joukkoliikenteen vaihtopaikkojen kehittäminen; näiden lisäksi alueen suunnittelussa on turvattava kulttuuriympäristöjen arvojen säilyminen. Pirkanmaan liitto puoltaa osayleiskaavan jatkovalmisteluja.	Merkitään tiedoksi.
3.	Pirkanmaan maakuntamuseo: <i>Kirjattu saapuneeksi 3.11.2016</i> Maakuntamuseo on tutustunut hankkeen aineistoihin ja toteaa seuraavaa. Osayleiskaava-alue kattaa merkittävän osan Valkeakosken keskustan kulttuuriympäristöä ja pitää sisällään niin valtakunnallisia kuin maakunnallisiakin rakennetun ympäristön ja maiseman arvoja. Teollinen rakennusperintö, kauppalan varhaisimpien vaiheiden ja modernistisen yhdyskuntasuunnittelun tuottamat ympäristöt muodostavat yhdessä vesistön ja keskustan puistojen kanssa Valkeakosken poikkeuksellisen edustavan rakennetun ympäristön kokonaisuuden. Maankäytön suunnittelun ja käsillä olevan yleiskaavan yksi tärkeistä tavoitteista on tukea kaupungin ominaispiirteiden ja arvojen säilymistä. Kulttuuriympäristön arvoja tulee tarkastella tässä yhteydessä niin valtakunnallisesta, maakunnallisesta kuin paikallisestakin näkökulmasta.	

Kaavan tavoitteiksi on asetettu mm. tiivistäminen, eteläisen keskustan uusiutuminen ja kaunis, hyvä kaupunkiympäristö. Tavoitteet saattavat joiltakin osin olla ristiriidassa esille tuotujen rakennetun ympäristön arvojen kanssa erityisesti eteläisen keskustan osalta. Toisaalta termit kaunis ja hyvä jäävät epäselviksi tässä yhteydessä ja tavoitteita kannattaisi niiden osalta vielä tarkentaa.

Valkeakosken keskustan rakennetusta ympäristöstä on laadittu laaja selvitys yleiskaavaa varten. Selvitys kattaa pääosin koko suunnitelma-alueen, mutta sen ulkopuolelle jää keskeisiä elementtejä kuten entinen Säterin alue sekä UPM:n tehdasaaren alue. Myös taajaman reuna-alueiden selvittämättä jättämisen perusteita ei ole esitetty. RKY-alueiden inventoinnit ovat yleispiirteisiä ja niitä tulee ehdottomasti tarkentaa osayleiskaavan tarpeisiin. Sama periaate koskee maakunta-kaavaa varten laadittuja selvityksiä. Käsillä olevan yleiskaavan selvityksessä käytetään omaa arvotamisapparaattia, joka poikkeaa yleisemmin käytetyistä menetelmistä mm. pisteyttämistavan osalta. Myös päätelmissä käytetyt termit ovat poikkeavia yleisesti käytetyistä. Laajan aineiston käsitteleminen arvoiltaan erilaisina kategorioina on perusteltua työn aikana, mutta lopputuloksessa tulisi painopisteen olla ominaispiirteiden täsmällisessä määrittelyssä, jotta suojelutavoitteet voidaan määrittellä asianmukaisesti. Näiltä osin selvitystä on syytä vielä tarkistaa. Selvityksessä käytetään termejä alue ja rakennus, mutta toisaalta puhutaan kohteista. Yleiskaavatasolla selvityksen kohteena ovat yleensä alueet ja kohteet ja vain yksittäisten monumenttien osalta voidaan keskittyä yhteen rakennukseen. Mikäli rakennuksia arvotetaan samalla tavoin, tulee rakennuksia koskevien tietojen olla riittävän tarkkoja.

Valkeakosken kulttuuriympäristön tulevaisuutta koskevia hankkeita ja niihin liittyviä aineistoja on syytä hyödyntää myös tässä osayleiskaavassa. Kansallisen kaupunkipuiston perustamista varten laadittu selvitys sekä tammikuussa 2016 järjestetyn Valkeakosken ennakoidun rakennemuutoksen työpajan tulokset ovat käyttökelpoisia myös keskustan maankäytön suunnittelussa.

Kaava-alueelta tunnetaan ennestään kaksi kiinteää muinaisjäännöstä: keskiaikaisia puolustusvarustuksia ja rautakautisia röykkiöitä sisältävä *Linnosaari* (muinaisjäännösrekisterin tunnus 908010014) ja kivikautinen asuinpaikka *Kirjalampi* (tunnus 908010044). Kaavahankkeeseen liittyen suoritettussa arkeologisessa inventoinnissa (Mikroliitti Oy, 2016) kaava-alueelta on löytynyt

myös kaksi muuta suojeltavaa kiinteää muinaisjäännöstä: *Kivisenojan raja* (inventointiraportin kohde 7) ja *Apia (Appia)* (inventointiraportin kohde 8). Ensiksi mainittu on matala rökkiö, jolla on merkitty 1700-luvun kartoissa näkyvää rajakohdtaa. Kohde merkitään asemakaavaan sm-kohdemerkinnällä ja selityksellä ja määräyksellä *Muinaismuistolalla (295/1963) rauhoitettu kiinteä muinaisjäännös. Kohteen kaivaminen, peittäminen, muuttaminen, vahingoittaminen, poistaminen ja muu siihen kajoaminen on kielletty. Kohdetta koskevista suunnitelmista on pyydettyvä museoviranomaisen lausunto.*

Inventointiraportin kohde 8 *Apia (Appia)* koostuu myllynpaikasta ja historiallisen ajan asuinpaikasta. Paikalla on näkyvissä kivijalka ja romahtaneita uunirakenteita, jotka raportin mukaan kuuluvat 1600-luvun kartoissa näkyviin rakennuksiin. Raporttiin merkitty muinaisjäännösalueen rajaus perustuu näkyviin rakenteisiin, mutta muinaisjäännökset tulee merkitä asemakaavaan sm-aluevarauksella ja selityksellä ja määräyksellä *Muinaismuistolalla (295/2963) rauhoitettu kiinteä muinaisjäännös. Alueen kaivaminen, peittäminen, muuttaminen, vahingoittaminen ja muu siihen kajoaminen on muinaismuistolain nojalla kielletty. Aluetta koskevista suunnitelmista on pyydettyvä museoviranomaisen (Museovirasto tai maakuntamuseo) lausunto.*

Arkeologisessa inventointiraportissa mainittu kulttuuriperintökohde (Kohde nro 7, *Palmurinne*, historiallinen kilometripylväs) sisällytetään kaavaan s-merkinnällä ja tieto myös tästä kohteesta lisätään kaavaselostukseen.

Lepänkorvan puistosuunnitelman alueella on vielä syytä tehdä yleiskaava-alueen inventointia tarkempi arkeologinen tarkkuusinventointi, jota koskien maakuntamuseo on antanut lausunnot 4.12.2015 (DIAR 435/2015) ja 21.9.2016 (DIAR 375/2016). Tarkkuusinventoinnissa tulee noudattaa Suomen arkeologisten kenttätöiden laatuohjeita (2016), ja sen menetelmiin tulee sisältyä topografisesti potentiaalisten maastonkohtien koekuopitusta. Historiallisen ajan muinaisjäännösten osalta on lisäksi käytettävä ohjeena julkaisua Historiallisen ajan kiinteät muinaisjäännökset: tunnistaminen ja suojelu (Museovirasto 2009). Lisätietoja inventoinnin tilaamisesta ja suorittamisesta saa maakuntamuseolta ja Museoviraston internetsivuilta. Inventointiraportti tulee lähettää Pirkanmaan maakuntamuseoon lausuntoa varten.

Lausunto otetaan huomioon yleiskaavaa laadittaessa tavoitetasoltaan strategisen yleiskaavotuksen vaatimalla tarkkuudella.

4.	Pirkanmaan pelastuslaitos: <i>Kirjattu saapuneeksi 3.10.2016</i> Lausuntonaan Valkeakosken kaupungin keskustan osayleiskaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta (1.9.2016) Pirkanmaan pelastuslaitos toteaa seuraavaa: Kaavoitettavalla alueella ja sen välittömässä läheisyydessä sijaitsee useita vaarallisia kemikaaleja käsitteleviä tuotantolaitoksia tai muita kohteita. Osa laitoksista on Turvallisuus- ja kemikaaliviraston (Tukes) valvonnassa. Onnettomuusriskien asianmukaisen huomioonvarmistamiseksi kaavoitusprosessissa esitetään Tukesin lisäämistä osallisten joukkoon.	Lisätään Tukes osallisten joukkoon.
5.	Elisa Oyj: <i>Kirjattu saapuneeksi 22.9.2016</i> Elisalla on alueella telekaapeleita, jotka on otettava huomioon, ennen rakentamisen aloittamista. Mahdollisista johtosiirroista on oltava yhteydessä Tarmo Virtaseen vähintään neljä kuukautta ennen rakennustöiden aloittamista. Siirrot ovat maksullisia. Kaapelikarttoja saa nettiosoitteesta www.johtotieto.fi	Merkitään tiedoksi.
6.	Fingrid Oyj: <i>Kirjattu saapuneeksi 31.10.2016</i> Yleiskaava-alueelle sijoittuu Fingrid Oyj 110 kV (kilovoltin) voimajohto Vanaja-Tikinmaa, jonka uusimiseen on saatu maanmittauslaitoksen lunnastuslupapäätös syksyllä 2016. Uusi voimajohto rakennetaan pääosin nykyisen voimajohdon sijaintiin lukuun ottamatta Valkeakosken UPM Kymmene Oyj:n tehdasalueen kiertoa. Nykyisin voimajohto sijoittuu tehdasalueen rakennusten päälle, joten voimajohdon siirto uudelle reitille nähtiin tarpeelliseksi sähköturvallisuussyistä. Uusittavan 110 kV voimajohdon poikkileikkauksien tiedot ovat yleiskaava-alueella seuraavat: - Uuteen maastokäytävään sijoittuvalla osuudella (pylväsvälit 184–188) pylvästyyppi on yli 30 metriä korkea T-pylväs. Voimajohtoalue on 42 metriä leveä. Se muodostuu 22 metriä leveästä johtoaukeasta ja johtoaukean molemmin puolin olevista 10 metriä leveistä reunavyöhykkeistä, joilla puuston kasvua on rajoitettu. Rakennusrajoitusalueita ilmaisevat rakennusrajat sijoittuvat voimajohtoalueen reunaan. - Pylvästä 183 koillisen suuntaan nykyiset pylväät vaihdetaan ns. kielopylväisiin.	

	Voimajohto nousee yli 20 metrin korkeuteen. Voimajohtoalue ja rakennusrajoitusalue eivät muutu voimajohdon uusi- misen myötä. Voimajohtoalue on 50 metriä leveä. Se muodostuu 30 metriä leveästä johtoaukeasta ja johtoaukean molemmin puolin olevista 10 metriä leveistä reunavyöhykkeistä. Yleisesti muistutamme, että kaavoituksen täytyy mahdollistaa valtakunnallisesti merkittävien voimansiirtoyhteyksien ylläpito ja kehittäminen. Voimajohtoalueella tai sen läheisyydessä tapahtuva toiminta ei saa olla ristiriidassa sähköturvallisuuden kanssa eikä toiminta voi aiheuttaa vaaraa voimajohdon käytölle ja kunnossa pysymiselle. Voimajohdon rajoituksia maankäytölle käsitellään Fingridin julkaisemassa oppaassa Ohje voimajohtojen huomioon ottamiseen yleis- ja asemakaavoituksessa sekä maankäytön suunnittelussa, joka on ladattavissa Fingridin Internet-sivuilta. Oppaasta saa lisätietoa edellä käsitellyistä suunnittelukysymyksistä. Fingrid Oyj:n voimajohdot ovat maankäyttö- ja rakennuslain (132/1999) 22§ tarkoittamia voimajohtoja. Muiden kuin Fingrid Oyj:n omistamien voimajohtojen osalta teidän tulee pyytää erillinen lausunto voimajohtojen omistajalta. Pyydämme lähettämään meille tietoa yleiskaavan etenemisestä.	Merkitään lausunto tiedoksi. Pidetään Fingrid kaavan osallisena.
7.	Gasum Oy: <i>Kirjattu saapuneeksi 1.11.2016</i> Kaava-alueen luoteisreunassa on Gasum Oy:n korkeapaineista maakaasun siirtoputkistoa DN100-DN200 sekä venttiiliasemia, paineenvähennysasemia ja muuta maakaasuputkistoon liittyvää laitteistoa. Alueella on myös maakaasun jakeluyhtiöiden ja käyttäjien maakaasuputkistoja. Rakennusten ja rakenteiden suojaetäisyyksistä ja muista maakaasun käyttöön ja turvallisuuteen liittyvistä asioista säädetään maakaasun käsittelyn turvallisuudesta annetussa asetuksessa (551/2009). Suojaetäisyyksiä määritettäessä ulkopuoliset rakennukset jaetaan ryhmiin A ja B. Ryhmään A kuuluvat yleiset kokoontumiseen tarkoitetut rakennukset, kokoontumishuoneistot ja asuinhuoneistot (kerrostalo) sekä räjähteitä tai vaarallisia kemikaaleja käsittelevät laitokset. Ryhmään B kuuluvat asuinhuoneistot (omakotitalo, rivitalo), työpaikkahuoneistot ja muut raken-	

	nukset, missä ihmisiä säännöllisesti oleskelee, sekä erityiskohteet. Kaava-alueella olevien maakaasun korkeapaineisten siirtoputkien suojaetäisyysvaatimus asetuksessa tarkoitettuihin kohteisiin vaihtelee välillä 5-10 metriä maakaasuputken halkaisijasta ja rakennuksen/kohteen käyttötarkoituksesta riippuen. Venttiili- ja paineenvähennysasemien suojaetäisyysvaatimus on vastaavasti 25 tai 50 metriä. Suojaetäisyys mitataan paineenvähennysasemalla suojarakennuksesta ja venttiiliasemalla uloimasta venttiilistä tai kaavinloukusta. Asetuksessa 551/2009 on määräyksiä maakaasuputkiston alueluokituksesta, joka perustuu alueen asukastiheyteen. Maakaasuputkiston alueluokitus saattaa rajoittaa alueen asukastiheyttä. Asetuksessa ja sen nojalla annetuissa ohjeissa ja määräyksissä on lisäksi asetettu yksityiskohtaisempia rajoituksia ympäröivälle maankäytölle. Maakaasuputken läheisyydessä ei saa harjoittaa sellaista toimintaa, josta aiheutuu haittaa tai vaaraa maakaasuputken pitämiseksi. Gasum Oy esittää, että kaavaan tehtäisiin merkintä maakaasuputkistosta ja maakaasuputkistosta aiheutuvat rajoitukset merkittäisiin kaavamääräyksiin, esim. ”Rakentaminen ja muu toiminta maakaasuputkiston läheisyydessä on rajoitettua asetuksen 551/2009 mukaisesti”.	Merkitään maakaasuputki ja sen tuomat rajoitteet kaavan yleispiirteisyyden kannalta tarkoituksenmukaisella tavalla.
8.	Kasvatus- ja opetuslautakunta: <i>Kokouspöytäkirja 4.10.2016</i> Kasvatus- ja opetuslautakunta toteaa lausuntonaan, että suunnitelmassa tulee varmistaa, että alueen asukkaille on tarjolla riittävät varhaiskasvatus- ja opetuspalvelut ja että keskustan kehittämisen kustannuksella ei heikennetä haja-asutusalueiden kasvatus- ja opetuspalvelujen saavutettavuutta ja laatua.	Merkitään tiedoksi.
9.	Ympäristöpäällikkö: <i>Kirjattu saapuneeksi 27.10.2016</i> Osallisina prosessina tulisi huomioida TUKES, Tampereen kaupungin ympäristöterveydenhuolto sekä Pirkanmaan ELY-keskuksen luonnonvarat ja ympäristö –vastuualue OAS:ssa tulisi esittää tehtyjen selvitysten lisäksi vielä tarvittavat sekä suunnitellut selvitykset - Suunnittelun yhteydessä tulee ajantasaistaa suunnittelualueen liikennemeluserelvitykset - Suunnittelun yhteydessä tulee kartoittaa	

	suunnittelualueen luontoarvot ja viheryhteydet (selvitystyö käynnistynyt) - Suunnittelussa tulee tunnistaa suunnittelualueen merkittävimmät teollisista toiminnoista aiheutuvat ympäristöriskit (kemikaaliriskit (selvitys käynnistynyt) sekä muut ympäristövaikutukset (suunnitellut ja voimassa olevat ympäristölupakohteet)). - Suunnittelussa tulee tunnistaa suunnittelualueen merkittävimmät pilaantuneet maa-alueet (mm. jätteen läjitys/kaatopaikat, vanhat teollisuusalueet, puutarhatoiminnot).	Lausunto otetaan huomioon yleiskaavaa laadittaessa tavoitetasoltaan strategisen yleiskaavoituksen vaatimalla tarkkuudella.
10.	Valkeakoskiseura <i>Kirjattu saapuneeksi 19.10.2016</i> Valkeakoski-Seura kokee myönteisenä, että keskustan yleiskaavan uudistaminen vihdoinkin alkaa, onhan pääosalla alueesta voimassa vanhentunut ja oikeusvaikutukseton osayleiskaava. Haluamme kuitenkin kiinnittää huomiota seuraaviin seikkoihin osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa. Suunnitelmasta ei käy ilmi yleiskaavan tavoitevuosi eikä se, millaisille väestönkasvuennusteille kaavan laadinta perustuu. Valkeakosken keskusta-alueella on useita valtakunnallisesti merkittäviä kulttuuriympäristöjä eli RKY 2009-alueita (Museovirasto 2009), jotka sisältyvät maakuntakaavaan akv-alueina. Näiden alueiden ominaisluonteen säilyttämiseksi tulee kaavaprosessissa kiinnittää erityistä huomiota niitä koskevien lähtötietojen ja perusselvitysten riittävyyteen ja ajantasaisuuteen. Kaavaselostuksessa tulee myös ilmetä toimenpiteiden vaikutus RKY/akv-alueisiin sekä virkistyskäyttöön. Keskusta-alueen tiivistäminen on pääsääntöisesti myönteinen tavoite, joka tarkoittaa käytännössä kiinteistöjen rakennustehokkuuden ja rakennusten kerrosmäärien selvää korotusta. Erityisesti korkeiden rakennusten sijaintia ja kerrosmääriä tulee kuitenkin harkita erityisellä huolella, siksi keskeinen on niiden vaikutus kaupunkikuvaan sekä keskustan viihtyisyyteen, liikenteeseen ja sen toimivuuteen. Korkeiden rakennusten vaikutuksesta tulee laatia erillinen selvitys. Koska yleiskaava on keskeinen maankäytön väline, tulee vireillä olevat, merkittävästi kaupunkiympäristöön vaikuttavat aloitetut kaavaprosessit keskeyttää osayleiskaavan valmistumisen ajaksi. Suunnitelmassa on osallisten määrittely tulkittu	

	ahtaasti. Maankäyttö- ja rakennusasetuksen (19§) mukaan kunnan jäsenillä ja osallisilla on oikeus tehdä muistutus kaavaehdotuksista.	Lausunto otetaan huomioon yleiskaavaa laadittaessa tavoitetasoltaan strategisen yleiskaavotuksen vaatimalla tarkkuudella.

Mielipiteet osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta

No	Mielipide	Vastine
1.	Valkeakosken luonnonsuojeluyhdistys <i>Kirjattu saapuneeksi 31.10.2016</i> <i>Keskusta-alueen tiivistäminen</i> Luonnonsuojeluyhdistyksessä nähdään keskustan tiivistämisessä sekä hyviä että huonoja puolia. Lähiluonnon kannalta keskustan tiivistäminen olisi hyvä asia, jos tiivistämistä ei kohdisteta viher- ja virkistysalueelle eikä valtakunnallisesti merkittäviin kulttuuriympäristöihin. Korkeiden rakennusten, ”maamerkkien” sijoittelussa tulee olla erityisen huolellinen. Ne eivät saa rikkoa esimerkiksi ehyenä säilyneen pohjoisen keskustan kaupunkikuvaa. <i>Eteläisen keskustan uusiutuminen</i> Yhdistyksen mielestä keskustan uusiutuminen ei saa tarkoittaa entisen keskustan tuhoamista. Jo nyt keskusta on kokenut radikaalia uudistamista, joka on muuttanut kaupunkikuvaa huonompaan suuntaan. Tässä näkyy elinkeinoelämän ja erityisesti kaupan edustajien tahto saada ajatuksensa ja ideansa läpi kaupungin kehittämisessä. Tässä kaavahankkeessa sama trendi näyttää jatkuvan. Eikä se todellakaan näytä hyvältä vanhojen koskilaisten silmissä. <i>Asumisen ja palvelujen kehittäminen rinnakkain</i> Luonnonsuojelijoitten mielestä kaupungin kehittämisessä oleellista on puistojen ja viheralueitten säilyttäminen sekä maaston korkeuserojen salliminen. Tämä tulee nähdä osana kaupungin tarjoamaa palveluverkosta. Suomalainen ihminen haluaa ympärilleen puita ja vaihtelevaa maastoa. Pelkkä asfaltti kenkiemme alla on varsin uusi keksintö. <i>Kaupungin omien vahvuuksien hyödyntäminen</i> Jo sana ”hyödyntäminen” panee varoituskellot kilisemään luonnonsuojelijan korvissa. Valkeakosken omiin vahvuuksiin kuuluu eittämättä kaunis luonto vesistöineen. Luonnon hyödyntäminen ei saa tarkoittaa sitä, että puut kaadetaan, maasto tasataan ja tilalle tulee rakennuksia. Viherveroston luominen ja rantojen suojeleminen on parasta omien vahvuuksien hyödyntämistä.	

<i>Liikenneratkaisujen kehittäminen kaupunkiympäristön ehdoilla</i> Liikenteen osalta Valkeakoskelle pitäisi laatia kokonaissuunnitelma. Valkeakosken liikenne on takkuista ja verkkaista ja saastuttavaa lähes kaikkiin suomalaisiin taajamiin verrattuna. Tilanne on ollut sama jo vuosikymmeniä, varsinkin liikennevalo-asiaa on hoidettu paikka paikan päälle – mentaliteetilla. Jokainen valo-ohjattu risteys elää omaa elämäänsä. Vihreätä linjaa ei ole saatu toimimaan edes yöllä. <i>Kaunis, hyvä kaupunkiympäristö</i> ”Kaunis, hyvä kaupunkiympäristö” vaikuttaa epätasaisesti sanahelinältä. Se on hyvä tavoite, mutta tuskin toteutuu tasaamalla korkeuserot, tuhoamalla puistot ja rakentamalla rannat tukkoon.	Mielipide otetaan huomioon yleiskaavan tavoitetason vaatimalla tarkkuudella. Kommentti huomioidaan lausuntona siltä osin, kun se koskee vaikutuksia luonnonsuojeluun.

KEHITYSKUVA

Lausunnot kehityskuvasta:

No	Lausunto	Vastine
1.	ELY-keskus <i>Saapunut sähköpostissa 28.1.2018</i> ELY-keskus on tutustunut Valkeakosken kaavoituksen verkkosivuilla olevaan keskustan osayleiskaavan kehityskuvan karttaan ja selostukseen, ja lausuu seuraavaa: <i>Kaavan tavoitteet ja yleiskaavan ohjaustarve</i> ELY-keskus näkee oikeusvaikutteisen yleiskaavan laadinnan Valkeakosken keskustan alueelle hyvin tarpeellisena ja ajankohtaisena. Osayleiskaava täsmentää tarpeellisella tavalla maakuntakaavan tavoitteita sekä muodostaa asemakaavoitusta ohjaavan välineen keskustajaman maankäytön ja koko kehityksen suunnitteluun. Myös osayleiskaavan tavoitteita ELY-keskus pitää otsikko- ja tiivistelmätasolla hyvin onnistuneina. Tavoitteiden voi nähdä myös tukevan valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden toteutumista. Itse karttamuotoisessa kehityskuvassa esimerkiksi valtakunnallisesti merkittävien rakennettujen kulttuuriympäristöjen (RKY) säilyttämistavoitteet ja reunaehdot maankäytön muutoksille eivät vielä näy lainkaan. ELY-keskus pitää tärkeänä, että valtakunnalliset ja maakunnalliset kulttuuriympäristöt rajataan yleiskaavakarttaan, ja niiden käyttöön ja rakentamiseen annetaan riittävät kaavamääräykset arvojen turvaamiseksi. Sama koskee merkittäviä luonnonympäristöjä ja arkeologista perintöä. Hiilineutraalin Pirkanmaan tavoite voisi näkyä vielä selvemmin kaavan tavoitteissa. Yleiskaava korvaa valmistuttuaan Sointulan niemessä Rantojen osayleiskaavan (1992) ja Lumikorven alueella Korkeakankaan osayleiskaavan (2002). Näiden osalta on tärkeä tuoda esiin muutoksen ja niiden vaikutukset luonnosvaiheen kaavaselostuksessa. Arvioitavaksi tulee mm. Lumikorven jätteidenkäsittely- ja kiertotalousalueen suhde tavoiteltuun virkistyskäyttöön. <i>Mitoitus</i> Kaavan väestötavoite ja sitä kautta uusien asuinalueiden tarve pohjautuu Pirkanmaan väestösuunnitteeseen 2040. Sen arvioiden lähtökohdaksi on vuoden 2012 lopun väestömäärät. Pirkanmaan tavoitetilan muodostavaksi väes-	Esitetyissä aluevarauksissa ja kehittämistoimenpiteissä on huomioitu RKY-alueet sekä maakunnallisesti ja paikallisesti merkittävät rakennetun kulttuurin arvoalueet. Mahdolliset konfliktit (esim. Eteläisen keskustan osalta) tul- laan käsittelemään tarkemmin vaikutusten arvi- oinnissa. Harkitaan yleiskaavakartan esitystapaa. Tavoit- teena on kehittämistoimenpiteiden mahdolli- simman selkeä esitystapa, jolloin jotkin toteavat merkinnät saatetaan esittää erillisellä kartalla.

tösuunnitteeksi on saatu 24 700 asukasta jakson lopulla vuonna 2040. Väestösuunnitteessa on esitetty myös vaihteluvälin yläraja 26 100 asukasta, mikä on poimittu kaavaratkaisuja mitoittavaksi väestöarvioksi yleiskaavan laadinnassa. Tämä arvio samoin kuin Pirkanmaan liiton väestösuunnitekin poikkeaa merkittävästi toteutuneesta väestökehityksestä Valkeakoskella, samoin kuin jo hieman vanhentuneista Tilastokeskuksen väestöennusteista, joiden perusteella Valkeakosken väestömäärä on vakaa tai jopa lievästi laskeva. Tilastokeskuksen aluekohtaisten väestöennusteiden päivittäminen on ilmoitettu tapahtuvan syksyllä 2019.

ELY-keskus katsoo, että yleiskaavojen laadinnassa tulee mitoituksen perustua realistisiin arvioihin ja väestöennusteisiin, tarpeettoman ylimitoituksen välttämiseksi. Yleiskaavoituksessa tarvittavan suunnitteluvuoksen vuoksi aluevarauksissa on perusteltua lievä ylimitoitus ja väljyys. Kaava-asiakirjoissa tulee kuitenkin selvästi todeta, perustuvatko aluevaraukset todelliseen nähtävissä olevaan kasvuun vai varautumiseen tavoitteena olevan kasvun mahdollisesti toteutuessa. ELY-keskus pitää tärkeänä, että yleiskaavassa esitetään ohjeellinen toteuttamisjärjestys uusille tai merkittävästi muuttuville asuinalueille.

Selvitykset

Yleiskaavan laadinnan lähtökohdiksi on kehityskuvan selostuksessa lueteltu joukko selvityksiä. Näitä on tarpeen referoida kaavaselostuksessa sekä esittää, miten selvitykset ovat vaikuttaneet tai otetaan huomioon suunnittelussa. Vuorovaihtuksen toteutumiseksi on suositeltavaa, että selvitykset tai linkki viite niihin esitetään kaava-aineistojen nähtävilläolojen yhteydessä kaupungin verkkosivuilla.

Ympäristöhäiriöt

Kehityskuvassa on esitetty sekä raskaan teollisuuden alueita että sekoittuneita liike-, tuotanto- ja varastoalueita samalla työpaikka-alueen merkinnällä. Säilyvät ja kehittyvät teollisuusalueet, joihin liittyy kemikaalivaara tai muita ympäristöriskejä, on tarpeen osoittaa omalla merkinnällä.

Kauppilanmäen vastapäätä Tervasaaren teollisuusaluetta olevalle alueelle tai muille vastaavalla etäisyydellä kemikaalivaarallisesta tuotantolaitoksesta sijoittuville kohteille ei ole tarkoituksenmukaista osoittaa uutta asumista niin pitkään, kuin teollisuustuotanto ja vaarallisten aineiden

Valkeakosken väestökehitys on vaihdellut huomattavasti eri vuosina, riippuen mm. siitä, miten houkuttelevia rakennuspaikkoja on ollut tarjolla. Suosittuja pientalonäyttelyitä on seurannut piikki muuttovoitossa. Keskustan suunnittelussa haasteena on löytää mahdollisuudet rakenteen tiivistämiselle. Keskusta-alueella yleiskaavan mahdollinen ylimitoitus ei aiheuta haitallista yhdyskuntakehitystä, vaan varmistaa pitkäjänteiset kehittämistoimet, jotka rakentuneessa ympäristössä vaativat vuosikymmenien valmistelun.

Yleiskaavan mitoituksen perusteet on selostettu suunnittelun tavoitteissa ja todettu, että ne perustuvat tavoitteelliseen varautumiseen. **Alueiden tavoitteellista toteuttamisjärjestystä tarkennetaan kaavatyön edetessä.**

Keskeisten selvitysten sisältö on selostuksessa lyhyesti referoitu ja havainnollistettu selventävin koontikartoin. Kaavaselostus täydentyy prosessin edetessä.

Kehityskuvassa on osoitettu yksinkertaistetusti jako olemassa oleviin ja maankäytöltään muuttuviin alueisiin, jotta mahdolliset muutokset erottuivat selvästi. Kaavaluonnoksessa aluevaraukset osoitetaan perinteisesti.

käsittely alueilla jatkuu.

Säterinniemen kärjessä oleva tehtaaseen liittynyt asuinalue on paikallaan merkitä asuinalueena. RKY-alueeseen kuuluvana siihen sisältyy rakennetun kulttuuriympäristön säilyttämisen arvoja, joiden vuoksi asuinkäyttö myös jatkossa on perusteltua. Säterinniemeen ei läheisen asutuksen vuoksi tule osoittaa uutta kemikaalivaarallista tai merkittäviä ympäristöhäiriötä aiheuttavaa toimintaa.

Liikenne

Valkeakosken keskustan alueella olevat maantiet 304, 307 ja 310 tai niiden jatkeena olevat katuosuudet palvelevat pääosin paikallista liikennettä, joten em. maantieosuudetkin tulevat muuttamaan asemakaavoituksen myötä Valkeakosken kaupungin hallinnoimiksi kaduiksi.

Pirkanmaan ELY-keskus katsoo, että Valkeakosken keskustan pohjoiseteläsuuntaisen linja-autoliikennettäkin palvelevan pääväylän ja sen varren maankäytön kehittämisessä on tärkeää huomioida linja-autoliikenteen matka-aikojen ennustettavuus, riittävä palvelutaso ja sitä kautta joukkoliikenteen houkuttelevuus. Alueiden suunnittelulla tulee myös pyrkiä kehittämään houkuttelevat ja turvalliset kävely-yhteydet linja-autoliikenteen pysäkeille. Myös riittävällä syöttöliikenteellä ja liityntäpysäköinnillä voidaan kehittää linja-autoliikenteen houkuttelevuutta.

Keskustan kehityskuvassa esitettyjen pyöräilyn pääreittien kehittämisen lisäksi on eri alueiden suunnittelussa kiinnitettävä erityistä huomioita kävelyn ja pyöräilyn turvallisiin ja sujuviin yhteyksiin, niin alueiden sisäisiin kuin alueilta ulospäin suuntautuviinkin.

Pirkanmaan ELY-keskus korostaa em. kestävien liikennemuotojen kehittämisen oikea-aikaisuuden tärkeyttä suhteessa maankäytön kehittämiseen. Etenkin joukkoliikenteen kehittämisessä korostuu myös toimiva seudullinen yhteistyö.

Muita huomioita

Kehityskuva painottaa Valkeakosken liike- ja palvelukeskustan säilymistä tiiviinä ja elinvoimaisena, ja täsmentää maakuntakaavan laajempaa keskustatoimintojen aluetta kaupungin omista lähtökohdista käsin. Osin erottelu etenkin julkisten palvelujen ja keskusta-alueen välillä voi olla tarpeettomankin rajoittava ajatellen tilanteita, joissa käyttötarkoitus muuttuu, ottaen myös

Kirjasniemen teollisuusalueen maaperän tiedetään olevan laajasti ja vaikeasti saastunut. Yleiskaavojen ohjausryhmä on linjannut, että koko niemen teollisuuskaavaan ei kosketa, koska selvitykset ja teollisuuslaitoksen konkurssipesän vastuut saattaisivat langeta kaupungille, mikä kaataisi kaupungin talouden. Näin ollen myöskään niemen kärjen asuinalueen asemakaava-merkintään (teollisuusalue) ei puututa. Teollisuusalueelle ei osoiteta uutta kemikaalivaarallista tai ympäristöhäiriötä tuottavaa toimintaa.

Kappaleessa mainitut asiat ovat Keskustan osayleiskaavan tavoitteita.

Yleiskaavassa esitetään pääreitit. Tarkemmassa maankäytön suunnittelussa huomioidaan alueiden sisäisten kävely- ja pyöräilyreittien sujuvuus ja turvallisuus.

Suurin osa julkisten palvelujen alueista käsittää hyvin vakiintuneita ja pysyviä toimintoja. Kaavan jatkotyöstämisessä tarkastellaan, olisiko kuitenkin syytä merkitä osa alueista keskusta-

	huomioon kaavan pitkälle tulevaisuuteen katsova luonne. Yrjölän RKY-alueen eteläpuolella oleva puistokäytävä on tärkeä osa keskustan viherverkkoa, jonka vuoksi se voisi näkyä myös yleiskaavakartalla. Luontoarvojen osalta ELY-keskus ottaa kantaa vasta yleiskaavan luonnosvaiheessa. Esimerkiksi liito-oravan reviirien ja muiden erityislajien osalta jatkosuunnittelussa tulisi kiinnittää huomiota siihen, etteivät uudet asuinalueet rajoittuisi välittömästi arvokkaisiin elin- tai luonnonympäristöihin, jotta virkistyspaine ei suoraan suuntautuisi arvokkaimmille alueille. ELY-keskus pyytää lähettämään yleiskaavan luonnosaineiston lausuttavaksi liitetiedostoineen. Aineiston lähettämiseen suositellaan sähköistä asiointilomaketta.	alueeksi. Lähetetään luonnosaineisto lausuttavaksi ELY-keskuksen toivomalla tavalla.
2.	Pirkanmaan liitto <i>Saapunut sähköpostissa 14.11.2018</i> Pirkanmaan liitto katsoo, että Valkeakosken Keskustan kehityskuvan tavoitteet ja sisältö tukevat v. 2017 voimaan tulleen Pirkanmaan maakunta-kaavan 2040 toteutumista. Keskusta-alueen tiivistäminen ja sen asukasmäärän tavoitteellinen kasvattaminen parantavat keskustan vetovoimaisuutta ja palvelukysyntää. Valkeakosken keskustan elinympäristön laatua nostavat kävelyn, pyöräilyn ja joukkoliikenteen toimivat yhteydet sekä virkistysalueiden hyvä saavutettavuus, jotka ovat osayleiskaavasunnittelun merkittävä tavoite. Tätä tavoitetta tukee osaltaan Säterintien eteläpuolella sijaitsevan Valkeakosken ”Hyvinvointikampuksen” ympäristön säilyminen keskusta-alueen laajana virkistysaluekokonaisuutena. Pirkanmaan liiton näkemyksen mukaan Keskustan osayleiskaava-alueen täydennysrakentamisessa on tärkeää panostaa monipuolisen ja laadukkaan asuntotuotannon toteutumiseen, kuitenkin siten, että alueen omaleimaisuus ja kulttuuriympäristön arvot turvataan. Keskustan täydennysrakentamisessa tuleekin kiinnittää erityistä huomiota valtakunnallisten ja maakunnallisten kulttuuriympäristöjen arvojen säilymiseen, johon vaikuttavat myös arvoalueiden lähiympäristöjen muutokset. Pirkanmaan liitto pitää tärkeänä, että osayleiskaavan jatkosuunnittelussa huolehditaan siitä, että maakuntakaavan määräysten sisältö välittyy kaava-alueen yksityiskohtaisempaan maankäytönsuunnitteluun.	Yleiskaavassa huomioidaan kulttuuriympäristö ennen kaikkea kaavan rakenneratkaisuissa. Yksityiskohtaisemmat määräykset ympäristön laadusta on tarkoitus antaa asemakaavasunnittelun yhteydessä. Välitetään maakuntakaavan

Pirkanmaan liitto puoltaa yleiskaavan jatkovalmistelua edellä esitetyn ohjeistuksen.

rakennettua kulttuuriympäristöä koskevat määräykset eteenpäin.

3. **Pirkanmaan maakuntamuseo**

Saapunut sähköpostissa 28.11.2018

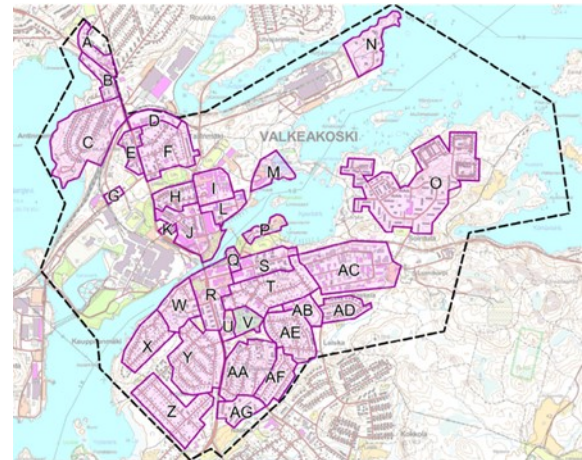
Maakuntamuseo on antanut aiemmin lausunnon Valkeakosken keskustan osayleiskaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta. Lausunnossaan maakuntamuseo toi esiin hankealueen merkittäviä kulttuurihistoriallisia arvoja todeten, että hankkeen tavoitteissa saattaa olla ristiriitaa esimerkiksi keskustan uusiutumisen ja sen rakennetun ympäristön arvojen välillä. Lisäksi maakuntamuseo totesi, että kaava-alueen selvitysaineistossa on kulttuuriympäristön osalta vielä täydennystarpeita.

Nähtävillä oleva kehityskuva on alustava, yleispiirteinen näkemys keskustan kehittämisen pääpiirteistä. Kehityskuva on tehty olemassa olevien selvitysten pohjalta, joten rakennetun ympäristön aineistojen täydentämistarve on kaavan valmistelussa akuutti. Kehityskuvan suunnittelualueen yleiskuvauksessa rakennettu kulttuuriympäristö ja sen arvot on huomioitu lähtökohtaisesti asianmukaisesti.

Rakennetun ympäristön arvoalueita esittävään karttaan /karttaselitteeseen on kuitenkin syytä korjata hyväksytyin maakuntakaavan mukaiset maakunnalliset arvoalueet.

Suunnittelun tavoitteita ja hankkeen vaikutuksia koskevissa luvuissa rakennettu kulttuuriympäristö on huomioitu hyvin ja tavoitteiden mahdolliset ristiriidat on tuotu esiin. Kaupungin historia ja kulttuuriympäristön kerroksisuus nähdään oikealla tavalla tulevaisuuden ja kehittämisen lähtökohtana ja voimavarana. Maakuntamuseo toteaa, että kulttuuriympäristön suojelutavoitteisiin liittyviä ristiriitoja saattaa syntyä kaupunkirakenteen tiivistämistavoitteesta keskustan arvoalueilla ja niiden välittömässä läheisyydessä. Eteläisen keskustan uusiutumistavoitteen kohdalla ristiriitaa ei todennäköisesti pystytä välttämään.

Keskustan eteläosan kehittämisen osalta kehityskuvassa on esimerkkejä alueen uudissuunnittelun vaihtoehdoista. Muutos kohdistuisi Valkeakosken tehtaiden ja yhdyskunnan valtakunnallisesti merkittävän rakennetun kulttuuriympäristön etelä-

Kuva; Rakennetun ympäristön selvitys 2016, inventoidut alueet.

Keskustan osayleiskaavaa varten on tehty *rakennusinventointi 2015* ja *rakennetun ympäristön selvitys (FCG 2016)*. Tervasaaren ja Kirjasniemen tehdasalueiden osalta tyydyttiin RKY-alueuokituksen perusteena oleviin selvityksiin, koska niille ei harkittu maankäytön muutoksia. Selvitetty alue on suunnittelun kannalta kattava. Kaavan tarkoituksen ja suunnittelun tarkkuuden kannalta rakennetun ympäristön arvot on riittävästi selvitetty.

Rakennettujen arvoalueiden kartta päivitetään.

Kaavan valmistelussa on päädytty näkemykseen, että Eteläisen keskustan kohdalla ristiriitaa ei pystytä välttämään. Toimivan kaupunkirakenteen ja suotuisan asuinympäristön muodostaminen on tältä osin nähty ensisijaiseksi ja välttämättömäksi tavoitteeksi.

puolelle. Alue on inventoitu osana osayleiskaavan rakennetun ympäristön selvitystä, ja muutosalue sijoittuu Melankärjen ja eteläisen keskustan kokonaisuuksiin.

Melankärjen osalta uudisrakentaminen sijoittuisi alueen eteläosaan. Alueella sijaitseva Ystävyiden talo on nähty mahdolliseksi säilyttää molemmissa suunnitelmissa, mikä on oikea ratkaisu, mutta muutos saattaisi sijoittua Melankärjen yhtenäiselle pientaloalueelle niin että kokonaisuuden arvot jossain määrin heikkenisivät.

Kulttuuriympäristön osalta merkittävimmät muutokset sijoittuvat eteläiseen keskustaan, joka edustaa Valkeakosken keskustan modernia suunnittelua 1950-80-luvuilta. Aluekokonaisuudella ja sen yksittäisillä rakennuksilla on erityistä kulttuurihistoriallista arvoa.

Uudet suunnitelmat ottavat lähtökohdaksi rakennuskannan uusimisen ainakin Apiankadun varsilta Sääksmäentien ja Salmentien väliseltä alueelta. Alueen rakennuksista merkittävin on linja-autoasema (Hotti 1966). Yleiskaavan inventoinnissa linja-autoasema on nostettu Valkeakosken merkittävien julkisten rakennusten joukkoon. Maakuntamuseo katsoo, että käytettävissä olevien tietojen pohjalta alueen suunnittelun lähtökohdaksi ei voida ottaa linja-autoaseman purkamista, vaan rakennus tulee ottaa osaksi uuden eteläisen keskustan suunnittelua.

Myös ydinkeskustan pohjoisosan täydennysrakentaminen saattaa johtaa ristiriitoin rakennetun ympäristön arvojen osalta erityisesti niissä tilanteissa, joissa täydentäminen tapahtuu vanhaa rakennuskantaa uusimalla ja rakennusoikeutta kasvattamalla. Muilta osin uudet, täydennettävät alueet on ohjattu kulttuurihistoriallisesti arvokkaimpien aluekokonaisuuksien ulkopuolelle tai reuna-alueille. Tällöin muutoksen vaikutukset rakennetun ympäristön arvoihin ovat hallittavissa, mikäli niistä on käytettävissä laadukasta inventointitietoa ja keskustan alu-

Muutos ei koske yhtenäiseksi muodostunutta pientaloaluetta.

Suunnittelun lähtökohdaksi on otettu toimivan kaupunkirakenteen muodostaminen Eteläiseen keskustaan. Nykyistä toimimatonta aluekokonaisuutta ei voida ylläpitää.

Linja-autoaseman säilyttäminen osana uutta rakennetta osoittautuu tehdyissä tarkasteluissa erittäin ongelmalliseksi. Korttelirakenteen liittäminen rantaan edellyttää maanpinnan korkeusaseman muokkaamista. Linja-autoasema jäisi yksinään seisomaan noin 1,5 m ympäröivän maanpinnan yläpuolelle. Asemaa ympäröivien laajojen liikennealueiden poistuminen puolestaan muuttaisi rakennuksen irralliseksi torsoksi tiivistettävään korttelirakenteeseen. Tiloiltaan rakennus on käynyt epäkäytännölliseksi ja rakennusteknisesti se on rakennetutkimuksen mukaan elinkaarensa päässä.

Olisi kunnioitavampi ratkaisu siirtää omaa aikaansa komeasti edustanut linja-autoasema historiaan. Alueen tarkempi suunnittelu kuitenkin tapahtuu asemakaavoituksen yhteydessä, jolloin eri vaihtoehtoja voi tarkasti punnita.

Rakennusoikeutta on valituilla alueilla välttämätöntä kasvattaa kaupungin strategisten tavoitteiden saavuttamiseksi. Suunnittelussa on vanhaa rakennuskantaa säästämällä osoitettu kaavan tavoitteiden kannalta tärkeimmät muutosta vaativat ja muutosta kestävä alueet.

	eiden suunnittelun lähtökohdaksi otetaan arvo-alueiden, -rakennusten ja muiden kulttuurihistoriallisesti merkittävien kohteiden arvojen huomiointi. Tämä on syytä huomioida osayleiskaavan merkinnöissä. Arkeologisen kulttuuriperinnön osalta Pirkanmaan maakuntamuseo toteaa, että arkeologiset suojelukohteet sijaitsevat alueilla, jotka yleiskaavan kehityskuvassa on merkitty pääasiassa virkistys-, hyvinvointi- ja elämispalvelujen sekä matkailupalvelujen alueiksi, mikä on suojelukohteiden säilymisen kannalta sopiva ratkaisu. Aiemmassa lausunnossa informoitujen arkeologisten kohteiden lisäksi yleiskaava-alueella sijaitsee <i>Myllysaaren kanava ja pato</i> -niminen arkeologinen suojelukohde (muinaisjäänösrekisterin tunnus puuttuu toistaiseksi). Kyseessä ovat Myllysaaren sillan itäpuolella sijaitsevat, miljöön kunnostushankkeessa 2000-luvulla esille otetut neulapadon rakenteet ja kanavaa reunustaneiden kivirakenteiden osaksi alkuperäiset, osaksi rekonstruoidut jäännökset. Nykyisten arkeologisten kohteiden suojeluohjeiden mukaisesti kohde on muu kulttuuriperintökohde, jonka sijainti ilmenee lausunnon liitekartasta. Kohde tulee lisätä kaava-aineistoon ja -kartalle kohde-merkintänä S, jonka selitys ja määräys ovat <i>Muu kulttuuriperintökohde. Teollisuushistoriallinen jäännös. Aluetta koskevista suunnitelmista tulee neuvotella museoviranomaisen kanssa.</i> Kaavaselostuksen suunnittelualuetta käsittelevän 2. luvun kuvausta tulee vielä täydentää kaava-alueen arkeologista kulttuuriperintöä koskevalla luonnehdinnalla. Luvun otsikossa käytetty termi muinaisjäännös korvataan <i>muinaisjäänöksellä</i> ja vastaavasti termi korjataan muinaisjäänöksiä koskevassa kartassa ja vaikutusten arviointia käsittelevässä luvussa. Kartan otsikkoon ja selitteen lisätään niistä puuttuva <i>muu kulttuuriperintökohde</i>. Arkeologisen perinnön arvojen huomiointi on syytä mainita käsiteltäessä hyvän uuden ympäristön ja uusien arvojen tuottamista kaavahankkeessa (s. 15, Suunnittelun tavoitteet, 3.6. Kerroksellisuus).	Huomioidaan kulttuurihistorialliset arvot kaavan määräyksissä. Merkitään kohteet asiaankuuluvalla tavalla. Korjataan terminologiaa.
4.	Pirkanmaan pelastuslaitos <i>Saapunut sähköpostissa 29.11.2018</i> Pelastustoimen toimintavalmiuden suunnittelu perustuu sisäasiainministeriön asianomaiseen ohjeeseen, jossa määritellään kriteerit riskiluokkien (I-IV) määrittelylle 1 km x 1km ruuduissa ja vastaavasti vaatimus ensimmäisen yksikön kohteissa olemiselle ja avunsaantiajalle näissä ruu-	

	duissa. Valkeakosken ydinkeskustan ja keskustaaajaman alueella on tällä hetkellä yksi I riskiluokan ruutu muiden ruutujen sijoituessa II tai III riskiluokkiin. Pirkanmaan pelastuslaitoksen toimintavalmius alueelle täyttää I riskiluokan ruuduilta vaadittavan toimintavalmiuden, joten esitetty keskustaaajaman tiivistäminen ei tuo lisätarpeita pelastustoimen kannalta. Yksityiskohtaisemmassa kaavoituksessa jatkossa on kuitenkin kiinnitettävä erityistä huomioita siihen, että teollisuuslaitosten ja asumisen, hoitolaitosten taikka muiden herkkien toimintojen välille jää riittävät suojaetäisyydet. Hämeenlinnan Kalvolan taajamarakenteeseen ja infrastruktuuriin liittyvälle Pirkanmaan portiksi nimetylle työpaikka-alueelle Pirkanmaan pelastuslaitoksen toimintavalmius jää III riskiluokan alueen tasolle. Kehityskuvassa mainittujen tavoitteiden toteutuessa alueella on potentiaalia muodostua em. riskiluokkaa korkeamman riskin alueeksi, mikä edellyttää riskitason tarkempaa arviointia alueen yksityiskohtaisemman kaavoituksen edetessä. Puutteellista toimintavalmiutta voidaan kompensoida esimerkiksi kohottamalla alueen rakenteellisen suojaustasoa tavanomaista korkeammaksi ja tukeutumalla osin myös Kanta-Hämeen pelastuslaitoksen toimintavalmiuteen.	Merkitään lausunto tiedoksi ja otetaan huomioon maankäytön suunnittelussa.
5.	Fingrid Oyj <i>Saapunut sähköpostissa 28.11.2018</i> Yleiskaava-alueelle sijoittuu Fingrid Oyj 110 kV (kilovoltin) voimajohto Vanaja-Tikinmaa, jonka uusiminen käynnissä. Uusi voimajohto rakennetaan pääosin nykyisen voimajohdon sijaintiin lukuun ottamatta Valkeakosken UPM Kymmene Oyj:n tehdasalueen kiertoa. Lisätietoja voimajohdohankkeesta saa Fingridin internet-sivulta www.fingrid.fi/kantaverkko/suunnittelu-ja-rakentaminen/voimajohdot/vanaja---tikinmaa/ Olemme lausuneet kaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta 31.10.2016. Tässä strategisen tason kehityskuvassa ei ole kantaa energiahuollon verkostoihin. Voimajohtoreitin alueelle ei sijoittune maankäytön muutoksia. Yleisesti muistutamme, että voimajohdot ja muut energian huollon toiminnot on otettava huomioon kehityskuvan mukaisessa maankäytön tarkemmassa suunnittelussa. Tarvittaessa toimittamme tarkempaa tietoa voimajohtojen ratkaisuista ja tilantarpeesta kaavoitusta varten. Lähtökohtana on, että voimajohtoalueella tai sen läheisyydessä tapahtuva toiminta ei saa olla ristiriidas-	

	sa ympäristön sähköturvallisuuden kanssa eikä se saa aiheuttaa vaaraa voimajohdon käytölle ja kunnossa pysymiselle. Pyydämme lähettämään tietoa yleiskaavan etenemisestä. Lausumme mielellämme kaavaehdotuksesta. Yleis- ja asemakaavat, joissa on Fingrid Oyj:n voimajohtoja tai muita toimintoja, pyydämme lähettämään lausunnolle mieluiten sähköisenä osoitteeseen kirjaamo@fingrid.fi tai kirjallisena osoitteella Fingrid Oyj, Maankäyttö ja ympäristö, PL 530, 00101 HELSINKI.	Fingridille lähetetään tiedot ja lausuntopyynnöt seuraavista kaavavaiheista.
6.	Gasum Oy <i>Saapunut sähköpostissa 30.11.2018</i> Kaava-alueella on Gasum Oy:n korkeapaineisia maakaasun siirtoputkia sekä paineenvähennys- ja venttiiliasemia. Kaava-alueella on myös maakaasun jakeluputkistoa. Rakennusten ja rakenteiden suojaetäisyyksistä ja muista maakaasun käyttöön ja turvallisuuteen liittyvistä asioista säädetään maakaasun käsittelyn turvallisuudesta annetussa asetuksessa (551/2009). Suojaetäisyyksiä määritettäessä ulkopuoliset rakennukset jaetaan ryhmiin A ja B. Ryhmään A kuuluvat yleiset kokoontumiseen tarkoitetut rakennukset, kokoontumishuoneistot ja asuinhuoneistot (kerrostalo) sekä räjähteitä tai vaarallisia kemikaaleja käsittelevät laitokset. Ryhmään B kuuluvat asuinhuoneistot (omakotitalo, rivitalo), työpaikkahuoneistot ja muut rakennukset, missä ihmisiä säännöllisesti oleskelee, sekä eräät erityiskohteet. Maakaasuputkien DN150 ja DN200 suojaetäisyysvaatimus asetuksessa tarkoitettuihin kohteisiin on 10 metriä (ryhmä A) tai 5 metriä (ryhmä B). Paineenvähennysaseman suojaetäisyysvaatimus ryhmään A kuuluviin rakennuksiin/kohteisiin on 50 metriä. Suojaetäisyysvaatimus ryhmään B kuuluviin rakennuksiin/kohteisiin on 25 metriä. Paineenvähennysaseman ja venttiiliaseman suojaetäisyysvaatimus moottori-, moottoriliikenne-, valta- ja kantatiehen sekä rautatiehen on 25 metriä. Suojaetäisyys mitataan paineenvähennysasemalla suojarakennuksesta ja venttiili- ja kaavinasemalla uloimmasta venttiilistä tai kaavinloukusta. Maakaasuputken läheisyydessä ei saa harjoittaa sellaista toimintaa, josta aiheutuu haittaa tai vaa-	

	raa maakaasuputken pitämiselle. Maakaasuputki- linjalla on säilyttävä näköyhteys merkintäpylvääl- tä toiselle. Maakaasuputken huollettavuus tulee taata. Maakaasuputken taitekohtia ei voi jättää katu- tai liikennealueiden alle. Gasum Oy pyytää, että maakaasuputkistosta ai- heutuvat maankäytön rajoitukset merkittäisiin kaavamääräyksiin.	Merkitään ohjeet tiedoksi ja huomioitaviksi tarkemmassa maankäytön suunnittelussa.
7.	Koulutus- ja hyvinvointilautakunta <i>Kokouspöytäkirja 13.11.2018</i> Koulutus- ja hyvinvointilautakunnan lausuntoa on valmisteltu yhteistyössä koulutus- ja hyvinvointi- keskuksen opetus, varhaiskasvatus- sekä vapaa- aikapalveluiden kanssa. Koulutus- ja hyvinvointilautakunta pitää tärkeänä, että kaupungin eteläistä puolta kehitetään. Erityi- sen tärkeää on, että kehityskuvassa otetaan kan- taa liikenteellisiin järjestelyihin siten, että ne mahdollistavat kaupungin asukkaiden liikunnan ja hyvinvoinnin kevyen liikenteen yhteyksien paran- tamisen osalta myös tulevaisuudessa. Alueelle rakentuu uusi vapaa-aikakeskus jolloin lasten ja nuorten osuus kevyenliikenteen väylillä kasvaa kaupungin eteläpuolella. Tämän vuoksi kevyenliikenteenväylät, kehityskuvassa suunnit- teilla olevan risteysalueen (Sääksmäentien- Mallasvedenkadun-liittymä) sekä Vapaa- aikakeskuksen oma liittymä on suunniteltava turvallisiksi ja sujuviksi. Koko kaupungin asukkaiden kannalta on hyvä, että hyvinvointikeskustahanketta viedään kaa- vassa eteenpäin. Koska yleiskaavalla on tarkoitus tukea monipuolisen virkistys-, matkailu-, hyvin- vointi- ja palvelukeskittymän kehittämistä, ope- tuspalvelut sekä varhaiskasvatus hyötyvät hank- keesta. Suunnittelussa on muistettava ottaa huomioon lasten, nuorten ja erityisryhmien kuten vammaisten ja liikuntarajoitteisten tarpeet. Kes- kustan osayleiskaavassa tulee kiinnittää erityistä huomiota esteettömyyteen alueella. Kaavan tarkoituksena on kehittää asumiseen, työntekoon ja palveluiden järjestämiseen varattu- ja sekä muita alueita asukkaiden ja elinkeinoelä- män käyttöön. Elävän ja kehittyvän yhteiskunnan tarpeisiin vastaaminen velvoittaa suunnittele- maan maankäytön, liikennejärjestelmän ja palve- lurakenteen järjestämisen yleispiirteisesti asema- kaavoitusta varten. Kehitettävälle ja kehittyville	Liittymien turvalliseen muotoiluun palataan tarkemmin yksityiskohtaisemman maankäytön suunnittelun yhteydessä. Mainitut asiat kuuluvat yleiskaavan tavoitteisiin. Käytännön toteutukseen palataan yksityiskoh- taisen maankäytön suunnittelun yhteydessä. Koulutus- ja hyvinvointilautakunnalta odotetaan

	asuinalueelle saattaa muuttaa myös lapsiperheitä. Tämän vuoksi Keskustan osayleiskaavan suunnittelussa tulee myös varmistaa varhaiskasvatus- ja opetuspalveluiden riittävyys sekä toimintaedellytykset alueella tai ko. alueen läheisyydessä. Nuorisopalvelujen kannalta keskustan osayleiskaavan suunnittelussa on toivottavaa huomioida nuorison ajanvietto- ja liikkumistavat keskustan alueella. Alueella on yksi nuorisokeskus mutta nuoret kokoontuvat myös paljon liikekeskuksissa, koulujen ja päiväkotien pihoissa, toreilla, puistoissa ja rannoilla sekä tietenkin kaikissa harrastuspaikoissa. Alueella on myös yksi 19 asuntoinen nuorisoasuintalo Salonkatu 13:ssa, jonka omistaa Valkeakosken nuorisoasuntoyhdistys r.y. Nuoret liikkuvat jalan, pyörillä, mopoilla, mopoautoilla, rullalautoilla, potkulaudoilla sekä tulevaisuudessa mahdollisesti yhä enemmän myös uusilla välineillä kuten mm. segway-henkilökuljettimilla. Huomioitavaa on myös, että nykyinen vanha skeittiparkki Apialla ei enää sellaisenaan palvele nuorten skeittaajien, rullalautailijoiden ja tempupyöräilijöiden tarpeita, vaan Hyvinvointipuistoon toivotaan uutta ja nykyaikaista skeittialuetta. Hyvinvointipuistossa voisi olla myös liikuntaa edistävien palvelujen ohella taidetta ja kulttuuripalveluita edistäviä kohteita. Fyysisten rakenteiden tulisi olla kestäviä ja helposti puhdistettavia. Modernin kaupunkikulttuurin mukaista ja suositeltavaa olisi varata katu- ja graffititaiteelle omat luvalliset paikat. Näin mahdollistetaan asukkaille osallistuminen elävän kaupunkimiljöön jatkuvaan luomiseen ja osallisuuden kokemiseen hallitusti. Nuorille tärkeitä liikenneväyliä ovat kevytliikenneväylät sekä – välineitä paikallisliikenneyhteydet keskustan palvelujen saavuttamiseksi. Näistä nuoret antavat toistuvasti vuosittain kehittämissuhteita. Keskustaan ei iltaisin pääse reuna-alueilta ilman omaa ajoneuvoa. Eteläisen keskuksen katettua kansalaistoria suunnitellessa tulisi huomioida mahdollisuudet myös esiintymislavaa ja äänentoistoa vaativiin tapahtumiin. Elävän ja kiinnostavan kaupunkikeskuksen tulisi vetää puoleensa kaikenikäisiä asukkaita. Se toteutuu tarjoamalla monipuolisia ja ilmaisia osallistumisen ja kohtaamisen paikkoja.	tarkempia tietoja/suunnitelmia varhaiskasvatuksen ja opetuspalvelujen vaatimasta lisärakentamisesta keskustan alueella, kun asukasluvun odotetaan kasvavan kaupunkistrategian mukaisesti. Nuorison tarpeet pyritään huomioimaan suunnitelmassa yleiskaavan tarkkuustason puitteissa sekä selostuksessa tavoitetasolla. Tarkemmin niihin pystytään vastaamaan yksityiskohtaisemman maankäytön suunnittelun yhteydessä. Esitettyjä hyviä tavoitteita ja ideoita voidaan toteuttaa yleiskaavan mahdollistamassa tarkemmassa maankäytön suunnittelussa. Haasteena toimivan julkisen liikenteen järjestämiselle on kaupungin pieni koko. Joukkoliikenne ei toimi ilman riittävää käyttäjien joukkoa. Lyhyet etäisyydet mahdollistavat toisaalta polkupyöräilyn varteen otettavana liikenne- muotona. Tähän yleiskaavassa osoitetaan kaupungille tavoitteita. Esitettyjä hyviä tavoitteita ja ideoita voidaan toteuttaa yleiskaavan jälkeisessä tarkemmassa maankäytön suunnittelussa sekä alueen käytön aikaisissa järjestelyissä.
8.	Ympäristötoimi <i>Saapunut sähköpostissa 1.11.2018</i> Ympäristönsuojeluviranomaisella ei ole huomautettavaa Keskustan osayleiskaavan kehitys-	

	kuvasta. Ympäristönsuojelu on ollut osana osayleiskaavan valmistelussa.	Merkitään tiedoksi. Yhteistyö kaavan laatimiseksi jatkuu.

Mielipiteet kehityskuvasta:

No	Mielipide	Vastine
1.	AP <i>Saapunut sähköpostissa 30.10.2018</i> Asuntomme sijaitsee kaava-alueella alueella, jolla liikennejärjestelyt illustraatiokuvan mukaan näyttävät muuttuvan. Miten tämä tulee vaikuttamaan tonttimme katuliittymään, huolto- ja hälytysajoihin?	Kuvassa on yksi alustava vaihtoehtoinen maankäyttötarkastelu – ei kaava tai toteutussuunnitelma. Jos risteysjärjestely päätettäisiin toteuttaa suunnilleen tuon tarkastelun mukaisena, tonttine voitaisiin liittää kadun jompaankumpaan haaraan. Todennäköisesti suuntaus pysyisi samana kuin nykytilanteessa. Vaikutukset olisivat teidän kohdallanne ne, että kadun ajonopeudet liittymän kohdalla pienenisivät, mikä hieman parantaisi turvallisuutta ja helpottaisi huoltoajoa. Mahdollisen muutoksen toteuttamiseksi tarvitaan asemakaavamuutos ja tämän jälkeen vielä teknisen toimen laatima katusuunnitelma. Molemmat ovat julkisia prosesseja, joita teillä on mahdollisuus osallisina kommentoida.
2.	ES <i>Saapunut sähköpostissa 3.10.2018</i> Huomasin kehityskuvassa pienen nimivirheen. Kartassa Kauppilanmäenrannan kohdalla on laatikko, josta viite rantaan. Laatikossa lukee Kauppilanmäen... Pitää tietenkin kirjoittaa Kauppilanmäen, koska Valkeakoskella ei ole kaupunginosaa nimeltä Kauppila.	Huomioidaan nimen kirjoitusasun oikeellisuus kaava-asiakirjoissa.
3.	MR <i>Saapunut sähköpostissa 27.10.2018</i> Asiakirjassa Osallistumis- ja arviointisuunnitelma on kohdassa 5. OSALLISTEN MÄÄRITTELY kerrottu laissa tarkoitetut osalliset sekä lukuisia osallisia erikseen. Listalta puuttuu Sisä-Suomen poliisilaitos, jonka Valkeakosken poliisiasema sijaitsee keskellä suunnittelualueetta eteläisellä keskusta-alueella, joka tulevaisuudessa on tarkoitus suunnitella ja rakentaa täysin uudella tavalla ja siten, ettei poliisiasema voi sijaita nykyisellä paikallaan. Esitän, että luetteloon lisätään Sisä-Suomen poliisilaitos osallisena. Perustelut: 1. Valkeakosken keskusta on tulevaisuudessakin poliisin keskeistä toiminta-alueutta yleisen järjes-	Kaupunki toivoo, että poliisilaitos voi tulevaisuudessakin sijaita Valkeakoskella. Eteläisen keskustan muutosalue tulee rakentumaan vuosikymmenien aikana asemakaavaprosessien kautta yhteistyössä mm. alueen kiinteistöomistajien ja muiden toimijoiden kanssa. Ei ole estettä, että poliisiasema jatkaa uudistuvan Eteläisen keskustan alueella, jossain vaiheessa uusiin tiloihin siirtyen. Kaikilla osallisilla on mahdollisuus kommentoida suunnitelmia eri kaavavaiheissa nähtävillä olojen yhteydessä. Yleensä kaavatyöhön pyydetään lausuntoja erikseen niiltä viranomaisilta ja toi-

	tyksen ja turvallisuuden sekä liikenneturvallisuuden valvonnassa kuten myös rikostorjunnassa 2. Valkeakoskelaiset ja uskoakseni myös Valkeakosken kaupunki toivovat, että kaupungissa on tulevaisuudessakin poliisiasema 3. Nykyiselle poliisiasemalle on sijoitettu koko se henkilöstö, joka hoitaa valvonta-, tutkinta- ja lupapalvelutehtävät Etelä-Pirkanmaan alueella sekä Lempäälän ja Vesilahden alueella. Alueen muut kunnat, varsinkin Akaa ja Lempäälä ovat varmasti halukkaita ottamaan alueelleen uudeen poliisiaseman, jos mahdollista 4. Vaikka kysymyksessä on osayleiskaava, on tärkeätä, että poliisilaitos ja sen vuokranantaja Seenaatti kiinteistöt on ajoissa ajan tasalla suunnitelmista. Poliisiasemia ei suunnitella ja rakenneta käden käänteessä, vaan kokemuksen mukaan kysymys on vuosien projekteista.	mijoilta, joiden toimivaltansa puolesta on syytä lausua kaavasta. Poliisilaitos on tervetullut lausumaan kaavasta siltä osin, kun se vaikuttaa poliisin yleisiin toimintaedellytyksiin suunnittelualueella. Lisätään Sisä-Suomen poliisilaitos osallisten luettelon.
4.	TK <i>Saapunut sähköpostissa 5.10.2018</i> Keskustan OYK ja sille esitetty kehityssuunta on mielestäni hyvin suunniteltu ja oikeanlainen. Tarve asukastiheyden nostamiselle ja keskustan autioitumisen estämiselle on huomattu. Hyvinvointikeskusta (urheilu, liikeunta, virkistys, matkailu, luonto) on ehdottomasti tulevaisuudessa valttia. Tässä muutamia pikkuasioita, joita kuntalaisena tahtoisin nostaa alueiden suunnittelussa esille tai niissä voisi olla jatkosuunnittelun varaa: Eteläinen keskusta: - Eteläisen keskustan kanavanrantaan tahtoisin osaan kerrostalojen alakertoja liiketilaa joissa voisi toimia kahvilat, erikoismyymälät, ravintola, kuntokeskus, jne. Ne jossakin aikaisemmissa suunnitelmissa olleet rannan makasiinirakennukset olivat hyvät. Ranta-alueelle kaipaisi myös pelkän kivetyksen lisäksi selvää viheraluetta penkkeineen ja pöytineen tai terassialueineen. Sointulan alue: - Alueella tulisi olla liiketilarakennus, jossa kauppa ja muut palvelut voivat jatkaa. - Mikäli nykyinen leirintäalue muutetaan asuin- käyttöön, tulisi alueen viereen Apianlahteen laskeva oja nostaa viheraiheeksi eikä laittaa "putkeen". - Leirintäalueen siirto Sointulan puutarhan alueelle ei ainakaan tuossa, sivulla 20 esitetyssä suunnitelmakuvan mukaisessa muodossa ole mielestäni kovin houkutteleva. Ranta jää hyödyntämättä. 56 autopaikkaa parhaalle rantaosalle on kummallista. Venelaitureita varten riittää, että rantaan on ajomahdollisuus tavaroiden lastaamista ja pur-	Kanavanrannan yksityiskohtaisempi muotoilu toteutuu asemakaava- ja rakennusvaiheissa. Yleiskaavan tavoitteena on mahdollistaa juuri mielipiteessä kuvattuja kaupunkiympäristön laatutekijöitä. Niiden tärkein yleiskaavallinen edellytys on riittävä tehokkuus, joka luo taloudellisen kantokyvyn ja tuo palveluille tarpeellisen määrän käyttäjiä. Nämä ovat tavoitteina, kun tuleva maankäyttö ratkaistaan asemakaavatasolla. Leirintäalueen siirto entisen puutarhan alueelle ei eri syistä näytä toteutuvan. Rannan suuntaista ulkoilureittiä ei joka tapauksessa haluttu katkaista aidatulla alueella, vaan muodostettava uimaranta olisi ollut yhteiskäyttöinen. Venevalkaman kehittäminen edellyttää tietyn määrän autopaikkoja, joita voi vastaavasti talvella käyt-

kamista varten. Rantaa pitää ehdottomasti saada kävelytie ja mielellään myös vuokramökit tulisi tuoda lähemmäksi rantaa. Nyt vuokramökit jäävät kauaksi sisämaahan, mistä ei vettä voi nähdä. Samoin karavaanarialue sijoittuu kauas rannasta. Tuo alue tulisi suunnitella kokonaisuudessaan paremmin.

- Apianlahden reunoille suunniteltu uusi-/täydennysrakentaminen tulee toteuttaa niin, että rannat säilyvät selvästi kaikkien kaupungin asukkaiden käytössä ja tuo alue tulee olla riittävän väljä. Koko rantaa en tahtois muuttettavan nurmeksi, vaan luonnontilaisiakin alueita tulee säästää.

Kerhomajan virkistys-, liikunta-, matkailu-, hyvinvointi- ja elämysalue:

- Tämä ehdottoman hyvä asia!

- Alueen suunnittelussa toivoisi huomioitavan ja säästettävän mm. vanhaa puustoa.

- Kirjaslammen oja avarrettaessa veden paremman vaihtuvuuden turvaamiseksi nuo vesiuomat tulisi muovata niin, että ne voisivat toimia järvi- tai veden lisäntymisalueena. Ehdottomasti niitä ei pidä toteuttaa betoniränneinä (Pieni ekskursio Vihavuoteen voi avata silmät, millainen ”oja” jo riittää taimenen kasvupaikaksi). **Vapaa-ajan kalastus tulisi huomioida**, nyt siitä ei mitään mainintaa. Esim OAS:ssä osallisten määrittelyyn tulisi lisätä Valkeakosken kalaveikot, jotka osaisivat varmaan kertoa vapaa-ajan kalastuksen tarpeista ja Kokemäenjoen vesistön vesiensuojeluyhdistys kalojen tarpeista.

- Kerhomajan ja Sointulan välinen riippusiltojen alue on ollut jo vuosia huonolla hoidolla (johtuu ko Liikennevirastosta), mutta se tulisi nostaa OYK:ssa tärkeäksi virkistys- ja puistoalueeksi.

- Sointulan puoleisen pienen virran kunnostus 2000- luvun alussa ei oikein onnistunut, mm. järvi- tai veden ei siinä taida tutkitusti lisääntyä. Katusorakoita parantamalla tai muuten kalojen olosuhteita parantamalla, alue saataisiin hyväksi virkistyskalastusalueeksi, parannettaisiin Mallasveden heikkoa järvi- tai vedenkantaa ja ehdottomasti luotaisiin positiivista kuvaa Valkeakoskesta matkailun, elämysten ja virkistykseen kannalta. Luonnon (kala)kantojen suojeleminen ja niiden olosuhteiden parantamisentietoisuus on räjähdysmäisesti kasvanut, siihen toivoisi myös Valkeakosken osallistuvan.

- Alueen kevyen liikenteen väyliä suunniteltaessa tulisi huomioida kaikinainen rullahiihto, -luistelu ym, vastaava käyttö. Eli kevyen liikenteen väylät tulee perustaa hyvin ja päällysteen laatuun tulee panostaa.

Säterin ja Kirjasniemen alue:

tää veneiden säilytykseen. Asia tutkitaan tarvittaessa tarkemmin yksityiskohtaisen maankäytön suunnittelun yhteydessä.

Rannat säilyvät yhteisessä käytössä.

Aluetta on tarkoitus kehittää luonnonmukaiseksi ja puistomaisena, turhan raskaita rakennelmia välttämällä.

Kalaveikot ovat tervetulleita kertomaan vapaa-ajan kalastuksen tarpeista, varsinkin alueen yksityiskohtaisemman suunnittelun yhteydessä. Yleiskaavalla luodaan alueen monipuoliselle kehittämiselle yleiset puitteet.

Riippusiltojen lenkki on kehityskuvassa nostettu tärkeään asemaan.

Vapaa-ajan kalastuksen edistäminen lisätään tavoitteisiin kaavaselostukseen. Se muodostaa osan niistä monista mahdollisuuksista, joita hyvinvointialueen kehittäminen antaa.

-Hieman ihmettelen Säterin alueen suunnittelua. Se ohitettu melko totaalisesti. Onko koko niemi todella pilaantunut lopullisesti? Pilaantuneisuus tulisi tutkia, ja kartoittaa mahdolliset asuinrakentamiseen sopivat alueet. Säästettävien tehdasrakennusten uusiokäyttöä varasto-, toimisto- ja liiketiloina tulisi edistää ja loput tehtaasta purkaa. Alueen kunnostus tulisi aloittaa.	Merkittävä osa Kirjasniemen alueesta on vaikeasti saastunut. Alueen monipuolisempaa käyttöä olisi houkuttelevaa tutkia, mutta yleiskaavojen ohjausryhmä ei ole halunnut ottaa riskiä, jonka alueen kaavoituksen avaaminen voisi tuoda kaupungille. Saastuneen maaperän mahdollinen kunnostusvastuu olisi taloudellisesti erittäin raskas taakka veronmaksajille. RKY-luokituksen saaneella tehdasalueella (valtakunnallisesti merkittävä rakennettu kulttuuriympäristö) on toisaalta lähes mahdotonta saada purkulupaa edes käyttökelvottomina seisoville raunioille.

LUONNOS

Lausunnot luonnoksesta:

No	Lausunto	Vastine
1.	ELY <i>Saapunut 20.12.2019</i> <i>Kaavan esitystapa</i> Valkeakosken keskustan osayleiskaava on esitystavaltaan lähinnä perinteinen aluevarausyleiskaava. Yleiskaavakartalla on esitetty aluevarausmerkkintöjä, kohdemerkintöjä ja viivamerkkintöjä (mm. liikenneväylät, reitit sekä yhteystarpeet). Ympäristömuutoksia kuvaavana merkintätapana on uudet ja olennaisesti muuttuvat alueet merkitty muista erottuvalla tavalla. Alueiden erityisominaisuuksia kuvaavia merkintöjä tai varsinaisia kehittämismerkintöjä ei yleiskaavakartalla ole esitetty. Eräissä kohteissa on esitetty terveyshaitan poistamistarve. Kaavamääräyksiin sisältyy lisäksi neljä yleismääräystä, jotka viittaavat erillisiin teemakohtaisiin liitekarttoihin. Yleismääräysten viitatessa liitekarttojen kautta joko maakuntakaavaan, selvityksiin tai muuhun olemassa olevaan tietoon ilman, että kaavan sisältöä olisi sovittu suunnitelmallisesti yleismääräysten vaatimuksiin, ei niitä voi pitää yleiskaavan tarkoituksen kannalta riittävinä. Yleismääräysten huomioiminen saattaa myös aiheuttaa tarkemmassa suunnittelussa ristiriitoja, jos yleiskaavakartan sisältö ja yleismääräykset ovat vaikeasti yhteen sovittavissa. Kaavaratkaisu saattaa sisältää kohteita, joissa yleiskaavan toteuttaminen on ristiriitaisuudessaan mahdotonta. Koska yleismääräykset sisältävät mm. suoraan maakuntakaavasta johtuvaa ohjausvaikutusta, tulee niiden vaikuttavuutta parantaa ehkäisemällä em. ristiriitojen ilmenemistä. <i>Yhdyskuntarakenne, raja- ja mitoitukset</i> Yleiskaavaluonnos painottaa Valkeakosken ydinkeskustan merkitystä asumisen ja palveluiden alueena. Tavoite on kannatettava. Myös uusien tai olennaisesti muuttuvien asuinalueiden sijoittuminen yhdyskuntarakenteeseen olemassa olevaa rakennetta hyödyntäen on hyvä ratkaisu. Keskustan yleiskaavan kanssa samanaikaisesti on vireillä myös Pohjoissuunnan osayleiskaava. Nämä yhdessä muodostavat kaupunkirakenteellisen kokonaisuuden, jonka puitteissa vaikutuksia on syytä tarkastella. Pirkanmaan ELY-keskus otti aikaisemmin, kaavan	Yleiskaava on ensisijaisesti yksityiskohtaisemman maankäytön suunnittelun ohje. Käyttötarkoituksen kannalta hyödyttömiä toteavia tai kuvailevia merkintöjä on tarkoituksella vältetty. Kaavan laatija on määritellyt yleiskaavan tarkkuustason kaupungin tarpeiden mukaisesti. Keskustan osayleiskaava keskittyy kaupunkirakenteen kehityspotentiaaliin ja kehitettäviin alueisiin. Maakuntakaava on laadittu osittain (haitallisestikin) yleiskaavan tarkkuudella. Kun strategisella osayleiskaavalla ei ole tarkoitus antaa tätä yksityiskohtaisempia ohjeita, ne maakuntakaavan määräykset, jotka suuntautuvat suoraan asemakaavasuunnitteluun, on esitetty kaava-aineistossa sellaisinaan. Suunnitelmassa on huomioitu maakuntakaava. Kaavaratkaisu ja yleismääräykset on myös sovittu yhteen, minkä tarkempi perehtyminen osoittaa. Molempien osayleiskaavojen vaikutusten arvioinneissa on huomioitu niiden yhdessä muodostama kokonaisuus, kuten kaavarataksujen laadinnassakin. Yleiskaavan suunnittelussa mahdollistetaan eri

kehityskuvavaiheessa kantaa kaavan mitoitukseen muistuttaen tavoitteisiin perustuvan ja nähtävissä olevan kasvun tunnistamisesta. Kaava-asiakirjoista tulee ilmetä, kumpaan kaavassa varaudutaan. Kaavassa tulisikin varautua myös huomattavasti pienempään väestönkehitykseen alueella, mikä parhaiten tapahtuisi kaavan vaiheistamisen avulla. Lähinnä olisi toivottavaa ydinkeskusta-alueen kehittämisen ja sitä tukevien toimenpiteiden ensisijaisuuden toteaminen.

Liikenne

Liikenteen osalta Pirkanmaan ELY-keskus viittaa aikaisemmin kaavan kehityskuvasta antamaansa lausuntoon. Liikenteellisten vaikutusten arvioinnissa on syytä huomioida kaavan suunnittelualueen laajempi kokonaisuus, mm. samaan aikaan vireillä oleva Pohjoisen suunnan osayleiskaava. Eteläisen keskustan alueelle on osoitettu tarpeellinen liityntäpysäköinti. Liityntäpysäköintiin tulee tämän yleiskaavan ohella varautua myös Pohjois-suunnan osayleiskaavassa, esimerkiksi Pispantal- lin alueella, mikä palvelee Tampereen suunnan joukkoliikenteen kehittämistä.

Rakennettu kulttuuriympäristö

Suunnittelualueella sijaitsee laajasti valtakunnallisesti (RKY) ja maakunnallisesti merkittävää rakennettua kulttuuriympäristöä. RKY-alue Valkeakosken tehtaat ja yhdyskunta käsittää Tervasaa- ren ja Myllysaaren tehdasalueet, Apianvirran, Valkeakosken kanavan ja Apian kanavan ympäris- töineen, Säterin tehdasalueen sekä Tallinmäen, Yrjölän ja Hakan asuinalueet. Maakunnallisesti merkittävänä alueina on Pirkanmaan maakunta- kaavassa osoitettu Valtatien ja Tehtaan kentän alue, Eteläinen hallintokeskusta ja Säaksmäentien varsi, Kauppilanmäen museoalue, Siunauskappeli, Niementien virkailijatalot sekä 1960-luvun pienta- loalue Jyräänmäen-Laiskan alueella.

Valkeakosken kaupunki on teettänyt alueesta rakennetun ympäristön selvityksen (FCG 2016), jota ei kuitenkaan ole asetettu nähtävälle yleis- kaavaluonnoksen kanssa. Kaavaselostuksessa esitetyn arvoluokkakartan perusteella selvityk- sessä on tutkittu lähinnä asuinalueita. Kaava- selostuksessa ei ole esitetty kattavaa luettelo- kaavaa varten laadituista tai sen tausta- aineistona käytetyistä selvityksistä, joten selvitys- ten riittävyttä on vaikea arvioida. Rakennetun kulttuuriympäristön valtakunnalliset ja maakun- nalliset arvoalueet on yleiskaavaluonnoksessa

vaihtoehtojen optimaalinen toteutuminen. Ydinkeskustan ensisijainen kehittyminen olisi toivottavaa, mutta kaavalla mahdollistetaan muidenkin, käytännössä realistisempien ete- nemispolkujen valinta. Vaihtoehtoja on käsitelty kaavaselostuksen lopussa. Yleiskaavan toimi- vuus edellyttää, että sitä on voitava soveltaa maapoliittisessa päätöksenteossa vaihtuvien kehitysedellytysten mukaisesti. Yleiskaava on nykyisessä suunnittelukäytännössä hidas väline reagoida yhteiskunnallisiin muutoksiin. Kaavan laadinnassa onkin katsottu pitemmälle ja huo- mioitu lukuisien vaihtoehtojen mahdollisuus niin, että kehitys aina ohjautuisi kaupungin kan- nalta suotuisaan suuntaan.

Laajempi kokonaisuus on huomioitu.

Liityntäpysäköintiin varaudutaan molemmissa osayleiskaavoissa.

esitetty erillisellä liitekartalla, johon on viitattu yleismääräyksessä sekä mm. keskustatoimintoja ja asuinalueita koskevissa yleiskaavamääräyksissä. Määräykset edellyttävät alueiden arvojen huomioimista tarkemmassa suunnittelussa maakuntakaavan suunnittelumääräysten mukaisesti. Varsinaisia yleiskaavamääräyksiä ei rakennetun kulttuuriympäristöjen arvoalueisiin tai -kohteisiin liity. Näin ollen yleiskaava ainoastaan välittää voimassa olevan maakuntakaavan määräykset tarkempaan suunnitteluun. Yleiskaavassa ei kuitenkaan ole annettu rakennettua kulttuuriympäristöä koskevia erityisiä yleiskaavamääräyksiä tai suojelumääräyksiä. Kaavaratkaisu ei siis noudata tarkentuvan suunnittelun periaatetta. Valtakunnallisesti ja maakunnallisesti merkittävien rakennetun kulttuuriympäristön alueiden osalta tulee yleiskaavatasolla olla tarkempaa selvitystietoa kuin mitä maakuntakaavasta taustaselvityksineen tai RKY-kohdekuvauksista ilmenee. Arvoalueiden arvottamista tulee tarkentaa yleiskaavatasolla, eikä sitä voi kokonaisuudessaan jättää asemakaavavaiheessa tehtäväksi. Yleiskaavoituksessa on valtakunnallisten ja maakunnallisten arvojen lisäksi pystyttävä tunnistamaan ja arvottamaan myös paikallisia rakennetun kulttuuriympäristön arvoja. Yleiskaavaluonnos ei riittävästi ohjaa asemakaavoitusta rakennetun ympäristön arvojen huomioimiseen. Näin ollen yleiskaavaa tulee täydentää rakennetun ympäristön selvitysaineiston osalta sekä lisätä kaavaan tarpeellisia määräyksiä, myös suojelumääräyksiä, rakennetun ympäristön arvojen turvaamiseksi.

Luonto

Yleiskaavassa on luontoarvoista selvitetty ja huomioitu lähinnä liito-oravan esiintyminen. Liito-oravan osalta on selvityksessä vuodelta 2017 ainoastaan tarkistettu tunnettujen esiintymien tila, mahdollinen pesiminen sekä alueiden väliset yhteydet. Muita direktiivilajeja tai erityissuojeltuja lajeja ei ole yleiskaava varten selvitetty. Kaavan suunnittelualueelta tunnetaan kahdeksan liito-oravan reviiriä, jotka sijoittuvat osin laajempien viheralueiden yhteyteen, osin yhdyskuntarakenteen keskelle siten, että ne yhteyksien heikentyessä ovat vaarassa jäädä ainakin joksikin ajaksi eristyksiin. Liito-oravareviirit ja niille soveltuvat yhteydet on esitetty yleiskaavan erillisellä liitekartalla 3. Kaavan yleismääräys velvoittaa huomioimaan liitekartalla esitetyt luontoarvot tarkemmassa suunnittelussa. Liitekartalla tai kaavamääräyksissä ei kuitenkaan esitetä, miten liito-oravan esiintyminen tulisi tarkemmassa suunnittelussa huomioida. Erityisesti rakennettavien alueiden keskelle sijoittuvien liito-oravan elinympäristöjen ja kulkuyhteyksien huomioiminen saattaa olla

Strategiseen yleiskaavaan valittu tarkkuus ei tietyiltä osin ylitä maakuntakaavan tarkkuutta, eikä se olisi kaavan tavoitteiden kannalta perusteltua.

Strategista yleiskaavaa ei ole syytä rasittaa perusteettoman raskailla yksityiskohtaisilla selvityksillä.

Yleiskaava-alueelta on esitetty poikkeuksellisenkin laaja-alaisia asemakaavasunnittelua ohjaavia määräyksiä rakennetun kulttuuriympäristön huomioimiseksi, mikä kuvaa kaupungin kykyä ympäristön arvojen vaalimisessa tähänkin asti. Arvoalueista on pidetty huolta. Selvitysaineisto on oikeassa suhteessa kaavan yleispiirteisyteen.

Kaavasuunnittelussa on tarkasti huomioitu suunnittelualueelta tehdyt luontoselvitykset ja inventoinnit, jotka yhdessä antavat hyvän kuvan alueen luontoarvoista. Kaava-alue on tiivistä taajamarakennetta, teollisuusaluetta ja taajaman lähiluontoa. Liito-oravat ovat osoittaneet viihtyvänsä hyvin rakennetulla alueella. Näiden lisäksi suunnittelualueelta löydetty muutkin luontoarvot on suojattu maankäytön muutoksilta.

Strategisessa yleiskaavassa ei ole syytä esittää seikkaperäisiä, nopeasti vanhenevia ohjeita, jotka tarkemmassa maankäytön suunnittelussa tulee joka tapauksessa punnita erikseen.

Liito-oravareviirit ovat joko rakennetuilla alueilla, joille ei ole esitetty maankäytön muutoksia

ristiriidassa kaavakartalla esitetyn maankäytön kanssa, eikä niitä näin ollen ole riittävästi yleiskaavassa huomioitu. Luontoarvojen osalta Pirkanmaan ELY-keskus edellyttää selvitysaineiston ja lähtötietojen täydentämistä myös muiden luontoarvojen kuin liito-oravan osalta. Luontoarvojen osalta on tarpeen järjestää työneuvottelu Valkeakosken kaupungin ja Pirkanmaan ELY-keskuksen kesken riittävän varhaisessa vaiheessa ennen kaavaehdotuksen käsittelyä.

Matkailu- ja elämyspalveluiden alue RE (hyvinvointipuisto)

Ydinkeskustan koillispuolelle Apianlahden rannoille on osoitettu laaja matkailu- ja elämyspalveluiden alue (RE). Kyseinen alue on Pirkanmaan maakuntakaavassa suurimmalta osin osoitettu Valkeakosken keskusta-alueen ainoaksi laajemmaksi virkistysalueeksi. Maakuntakaavan suunnittelumääräyksen mukaan alue varataan yleiseen virkistykseen ja ulkoiluun. Alueen yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on turvattava virkistyskäyttöedellytyksien säilyminen ja kehittäminen, alueen hyvä saavutettavuus sekä osoitettava maakuntakaavakartalle merkittyjen ulkoilureitien jatkuvuus virkistysalueella. Alueen suunnittelussa on kiinnitettävä huomiota ympäristön laatuun, alueen ominaisuuksiin ekologisen verkoston osana sekä merkitykseen luonnon monimuotoisuuden kannalta. Yleiskaavaluonnoksessa aluetta koskee kaavamääräys, jonka lopussa edellytetään alueen kokonaisuutena säilyttävän puistomaisen luonteensa. Jää kuitenkin epäselväksi, missä määrin yleiskaavamääräys täyttää maakuntakaavan suunnittelumääräyksen vaatimukset. Yleiskaavamerkintää ja -määräystä onkin vielä tarkasteltava erityisesti yleisen virkistys- ja ulkoilukäytön kannalta, joiden painoarvoa on syytä korostaa esitettyä vahvemmin. Tämä huomioon ottaen on virkistysalueiden riittävyys yleiskaavassa tarpeellisessa määrin huomioitu.

Ympäristöhäiriöt

Pirkanmaan ELY-keskus katsoo, että säilyvät ja kehittyvät teollisuusalueet, joihin liittyy kemikaalivaara tai muita ympäristöriskejä, tulee osoittaa omalla merkinnällään.

Lopuksi

Pirkanmaan ELY-keskus pitää tervetulleena Valkeakosken yleiskaavatilanteen etenemistä, erityisesti keskustan yleiskaavan osalta. Kyseinen yleiskaava palvelee Valkeakosken kaupunkia monin tavoin sen kehittäessä toimintaansa erilaisissa vaihtoehtoisissa tulevaisuudennäkymissä. Kaava luo pohjaa keskustan vahvistamiselle sekä laadukkaan elinympäristön muodostamiselle ja säi-

tai rakentamattomilla alueilla, joille niin ikään ei ole esitetty olosuhteita muuttavaa käyttöä. Keskustan liito-oravat ovat turvassa ja pääsevät kaavan toteutuessa liikkumaan myös suunnitelualetta ympäröiville reviereille, kuten tähänkin asti.

Kaavaselistusta ja liitekarttaa täydennetään luontoselvitysten osalta.

Kutsutaan ELY-keskuksen edustaja koronatilanteen salliessa Valkeakoskelle työneuvotteluun ja tarvittaessa maastokäynnille.

Täydennetään kaavamääräystä virkistyskäytön osalta.

Yleiskaavassa pyritään ohjaamaan toimintaa seuraavissa asemakaavoissa vähemmän riskipitoiseen suuntaan. Keskustan tuntumassa oleville teollisuusalueille ei tämän vuoksi osoiteta kemikaalivaarallista toimintaa.

	lyttämislle. Kaavaselostuksessa on tunnistettu alueen erityispiirteitä nostaen ne jopa identiteettikysymyksiksi. Tämä ei kuitenkaan näy yleiskaavakartalla, pääosin johtuen valitusta selkeyttä ja helppoa luettavuutta korostavasta esitystavasta. Pirkanmaan ELY-keskus katsookin, että kaavan esitystapaa tulee jatkovalmistelussa kehittää siten, että sen edellä esitetyt näkemykset tulevat kaavassa huomioiduiksi. Tämä edellyttää kartan esitystavan muuttamista ja kaavamerkintöjen ja –määräysten huomattavaa täydentämistä mm. rakennetun kulttuuriympäristön, luontoarvojen ja ympäristöhäiriöiden osalta.	Kaavaluonnos oli laadittu mahdollisimman selkeästi ja tehokkaasti ohjaamaan asemakaavoitusta yleiskaavan tavoitteiden saavuttamiseksi, keskittyen kaavan varsinaiseen tehtävään. Kaavakarttaa ja määräyksiä muutetaan kuitenkin viranomaisohjauksen vuoksi tukemaan tavanomaista lukutapaa. Määräyksiä ei muuteta joidenkin, lausunnossa oletettujen, mutta todellisuudessa olemattomien arvojen tai kaavan yleispiirteisyyden kannalta merkityksettömien vaikutusten vuoksi.
2.	Pirkanmaan liitto <i>Saapunut 27.11.2019</i> <i>Tiivistelmä valmistelusta:</i> <u>Aiemmat lausunnot</u> Pirkanmaan liitto on antanut lausuntonsa osayleiskaavatyön osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta sekä varsinaista kaavatyötä pohjustavasta kehityskuvasuunnitelmasta. Liitto katsoi, että Valkeakosken keskustan yleiskaavoitus on erittäin tarpeellista alueen elinvoimaisuuden turvaamiseksi myös jatkossa, ja että Keskustan osayleiskaavan laadinnalle asetetut tavoitteet tukevat Pirkanmaan maakuntakaavan 2040 tavoitteiden toteutumista. Pirkanmaan liiton aiemmassa palautteessa on todettu myös, että Valkeakosken keskustan elinympäristön laatua nostavat kävelyn, pyöräilyn ja joukkoliikenteen toimivat yhteydet sekä virkistysalueiden hyvä saavutettavuus, ja tätä tavoitetta osayleiskaavatyö tukee omalta osaltaan. Lisäksi on nähty tärkeänä, että täydennysrakentamisessa panostetaan laadukkaaseen asuntotuotannon toteutumiseen, kuitenkin siten, että alueen omaleimaisuus ja kulttuuriympäristön arvot turvataan. On myös tuotu esiin, että maakuntakaavan määräysten sisällön tulisi välittyä kaava-alueen yksityiskohtaisempaan maankäyttösuunnitteluun. <u>Osayleiskaavaluonnoksesta</u> Nyt laaditusta osayleiskaavaluonnoksesta välittyy tahtotila keskusta-alueen elinvoimaisuuden ja laadukkaaseen asuinympäristön edistämiseksi. Kaavatyössä tunnistetaan mm. alueen liikenteelliset vahvuudet ja selkiytetään väylähierarkiaa, sekä panostetaan kevyen liikenteen reittien jatkuvuuteen. Kaavaselostuksessa todetaan, että Valkeakosken keskustan alueella varaudutaan 3.500 asukkaan väkiluvun kasvuun vuoteen 2040 mennessä, ja	Yleiskaavan vaiheistukseen vaikuttavat monet, eri lainalaisuuksia seuraavat seikat, joihin kaupungin asemakaavoituksella on voitava reagoi-

että vaiheistuksen kautta otetaan huomioon olennaisesti hitaampi väestökehitys. Toteutuneen väestökehityksen vuoksi olisi tarpeen harkita toteutusjärjestyksen osoittamista myös oikeusvaikutteisella kaavakartalla, eikä ainoastaan kaavaselistustekstin (kappale 8.1 Toteuttamisjärjestys) kirjattuna tavoitteena. Tällöin vaiheistusajattelulla saavutettaisiin todellista ohjaavuusvaikutusta.

Osayleiskaavan keskusta- ja asuntoalueiden kaavamääräyksiä laadittaessa tulee ottaa huomioon maakuntakaavamääräykset ja huolehtia määräysten sisällön välittymisestä kaava-alueen yksityiskohtaisempaan maankäytönsuunnitteluun, esimerkiksi yhdyskuntarakenteen eheyttä sekä kaupunkikuvan omaleimaisuutta koskevien tavoitteiden osalta. Myös taajamatoimintojen aluetta koskeva seudullisten vähittäiskaupan suuryksiköiden alarajaa –mitoitus Valkeakosken keskustajama-alueella tulee huomioida kaavasuunnittelussa.

Kaavamääräystä tulee selkiyttää myös Säterin eteläpuolella sijaitsevan Valkeakosken ”Hyvinvointikampuksen” ympäristön osalta, jonka tavoitetilana on kohteen säilyminen keskusta-alueen laajana virkistysaluekokonaisuutena. Kaavaluonnoksessa painottuvat kohdealueen mahdollisuudet matkailu- ja elämyspalveluihin liittyvän rakentamisen alueena (RE), kun maakuntakaavassa alue on osoitettu merkittävänä keskustan virkistysalueena. Yleiskaavatyötä pohjustaneessa kehityskuvassa aluetta koskevaan karttamerkin-täselitteeseen kirjattu ”virkistys” –sana on hyvä ilmaisu myös yleiskaavamääräyksessä.

Kaavaselistuksessa (6.1 Aluevaraukset) kuvattu 70 % sääntö on tarpeen ilmaista myös varsinaisessa RE-kaavamääräyksessä, joka selventää alueen pääkäyttötarkoitusta virkistysalueena.

Keskusta-alueen omaleimaisuuden ja kulttuuriympäristön arvojen turvaamiseksi olisi myös selkeää ja tarkoituksenmukaista kirjata valtakunnallisesti ja maakunnallisesti merkittävien rakennettujen kulttuuriympäristöjen suunnittelumääräykset omiksi yleiskaavamääräyksiksi, maakuntakaavamääräysten toteuttamisen sijaan.

Lisäksi yleiskaavassa tulee osoittaa em. alueiden lisäksi myös arvokkaat paikalliset kulttuuriympäristöt, kaavatyötä varten laaditun rakennettujen ympäristön selvityksen (Rakennettujen ympäristön selvitys, 2016 / Alueiden arvoluokat, edustavat

da tilanteen mukaan.

Yleiskaavalla ei näin ollen nähdä hyödylliseksi nykyisen lähtötilanteen ja oletusten perusteella määrätä, missä järjestyksessä ja aikataulussa eri aluekokonaisuudet toteutuvat. Kokonaisuus on keskustaa eheyttävä ja elvyttävä riippumatta vaiheistuksessa tapahtuvista muutoksista.

Maakuntakaavan määräykset on otettu huomioon. Valkeakosken keskustan vähittäiskaupan suuryksiköiden kerrosalaa ei ole maakuntakaavalla enimmäismitoitettu. **Lisätään yleismääräyksiin vähittäiskaupan suuryksikön alarajamitoitus.**

Lisätään kaavamerkintään maininta virkistyspalveluista.

Selostuksessa esitetty 70 % sääntö kuvaa alueen pääkäyttötarkoituksen suhdetta täydentäviin käyttömuotoihin tarkemmassa maankäytön suunnittelussa. RE-määräyksen pääkäyttötarkoitukseen itseensä sisältyvät hyvin monipuoliset, myös virkistystä palvelevat käyttötarkoitukset.

Kaavoittaja on pitänyt selkeänä suoraan referoida niitä maakuntakaavan määräyksiä, jotka välittömästi kohdistuvat asemakaavoitukseen mutta: **Lisätään viranomaisohjauksesta johtuen kaavakarttaan RKY- ja mrk-alueet ja niihin kohdistuvat omat määräykset.**

Maakuntakaavan osoittamat RKY- ja mrk-alueet kattavat yhdessä jo noin puolet keskustan korttelialueesta ja niihin sisältyvät Valkeakosken paikallisesti merkittävät rakennettujen kulttuuriympäristöt. Strategisessa yleiskaavassa pyri-

	alueet) tietosisältöön pohjautuen. Osayleiskaavakartalla on esitetty uusi mielenkiintoinen yhdysrata/kaupunkirata –varaus, jolla toteutuessaan on merkittävä vaikutus kaupunkirakenteeseen ja sen kehitykseen; tästä syystä kaavaselistusta onkin tältä osin tarpeen täydentää. Tämän lisäksi osayleiskaavassa tulee ottaa huomioon maakuntakaavassa osoitettu seudullisesti merkittävä Valkeakosken paperitehtaan puhdistamo (ETj) sekä merkintään liittyvä kaavamääräys. Lausunto: Pirkanmaan liitto katsoo, että nyt laaditusta osayleiskaavaluonnoksesta välittyy tahtotila keskusta-alueen elinvoimaisuuden ja laadukkaan asuinympäristön edistämiseksi. Kaavatyössä tunnistetaan mm. alueen liikenteelliset vahvuudet ja selkiytetään väylähierarkiaa, sekä panostetaan kevyen liikenteen reittien jatkuvuuteen. Pirkanmaan liiton näkemyksen mukaan oikeusvaikutteisessa ja strategisessa osayleiskaava-suunnitelmassa on täydennystarvetta kaavan vaiheistukseen liittyen. Lisäksi osayleiskaavamerkintöjä ja –määräyksiä sekä kaavaselistusta tulee tarkentaa keskusta- ja asuntoalueiden sekä hyvinvointikampuksen, valtakunnallisesti ja maakunnallisesti merkittävien kulttuuriympäristöjen, paikallisten kulttuuriympäristöjen, yhdysrata/kaupunkirata –varauksen sekä seudullisesti merkittävän puhdistamon osalta, tämän lausunnon selosteosassa kuvatulla tavalla. Pirkanmaan liitto puoltaa yleiskaavan jatkovalmisteluja edellä esitetyin ohjeistuksin.	tään välttämään perusteettoman yksityiskohtaisia määräyksiä. Kaupunkirata tukisi toteutuessaan yleiskaavassa esitetyn kaupunkirakenteen toteutumista. Radan vaikutuksia avataan lisää selostuksessa. Puhdistamon merkintä (ETj) lisätään yleiskaavakarttaan. Merkintään liittyvä maakuntakaavan määräys ”Merkittävät ympäristöhaitat on estettävä teknisin ratkaisuin” ei tuo maankäytön ohjaukseen lisäarvoa ja voidaan jättää pois. Asiasta määrätään ympäristölainsäädännössä. Lisätään yllä mainitut tarkistukset kaava-asiakirjoihin.
3.	Maakuntamuseo Saapunut 19.12.2019 Pirkanmaan maakuntamuseolta pyydetään lausuntoa otsikossa mainitusta hankkeesta. Maakuntamuseo on aiemmin antanut lausunnot hankkeen osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta (DIAR: 373/2016) sekä kehityskuvasta (DIAR: 531/2018). Lausunnoissaan maakuntamuseo on tuonut esiin kaava-alueen merkittävät kulttuuriympäristöarvot sekä niihin kaavahankkeessa liittyvät haasteet erityisesti keskustan eteläosan kohdalla. Tämä tavoitteiden ristiriitaisuus on huomioitu myös kaavaselistuksessa.	

Maakuntamuseo on aiemmissa lausunnoissaan tuonut esiin myös osayleiskaavan rakennetun ympäristön selvitysaineiston puutteet. Valkeakosken keskustasta on laadittu osayleiskaavatasoinen selvitys, joka soveltuu käytettäväksi kaavan lähtötietoaineistona. Selvitys ei kuitenkaan kata koko kaava-aluetta. Säterin tehdasalueesta on käytettävissä omaa selvitysaineistoa, mutta Myllysaaren ja Tervasaaren valtakunnallisesti merkittävistä rakennetuista ympäristöistä ei ole olemassa yleiskaavatasoista selvitysaineistoa. Varsanhännän teollisuusalueen ja Heikkilän jälle rakennuskauden asuinalueen osalta ei maakuntamuseon tietojen mukaan ole olemassa minäkäänlaista tietoa alueiden rakennetusta kulttuuriympäristöstä ja sen mahdollisista arvoista, koska ne jäävät keskustan inventoinnin aluerajauksen ulkopuolelle.

Kaavaselostukseen kirjatussa Valkeakosken kaupungin vastineessa todetaan, että kaupunki katsoo selvitysten olevan yleiskaavan kannalta riittäviä. Pirkanmaan maakuntamuseo toteaa, että osayleiskaavan lähtötietoaineistoina käytettävien selvitysten tulee kattaa koko kaava-alue. inventointialueen ulkopuolelle jätettyjen Varsanhännän ja Heikkilän osalta tarvitaan vähintään kuvaus alueiden ominaispiirteistä, jotta voidaan varmistua siitä, että alueilla ei ole erityisiä kulttuurihistoriallisia arvoja jotka tulisi huomioida alueiden maankäytön suunnittelussa. Mikäli potentiaalisia arvoja havaitaan, niistä tulee laatia asianmukainen selvitys.

Myllysaaren ja Tervasaaren tilanne on sen sijaan erilainen. Alueet on todettu valtakunnallisesti merkittäviksi, jolloin niitä koskevat valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet. Niiden mukaan maankäytön suunnittelussa on huolehdittava valtakunnallisesti arvokkaiden kulttuuriympäristöjen arvojen turvaamisesta. Tiedot Myllysaaren ja Tervasaaren rakennetun kulttuuriympäristön arvoista perustuvat erittäin yleispiirteiseen, koko Suomen käsittävään inventointiin. Ympäristöministeriön, Suomen kuntaliiton ja Museoviraston laatimassa muistiossa Valtakunnallisesti merkittävistä rakennetuista kulttuuriympäristöistä kaavoituksessa ja lupamenettelyssä (http://www.rky.fi/read/asp/r_RKY_kaavoituksessa_ja_lupamenettelyssa.pdf) todetaan, että: "Aloitettaessa yleis- tai asemakaavan laatimista valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden tarkoittamalle alueelle on syytä kiinnittää erityistä huomiota kaavojen lähtötietojen ja perusselvitysten riittävyteen ja ajantasaisuuteen. Jos selvitykset eivät mahdollista alueen tai kohteen ominaisuutensa ja erityis-

Selvitysaineisto on oikeassa suhteessa kaavan tarkoitukseen ja yleispiirteisyyteen.

Myllysaaren ja Tervasaaren osalta tukeudutaan päätöksiin valtakunnallisesti merkittävästä rakennetusta kulttuuriympäristöstä, eikä osoiteta alueille kulttuuriympäristöä heikentäviä muutoksia.

Varsanhäntä on rakennuskannaltaan nuorehkoa teollisuusrakentamisen aluetta ja kaatopaikka-aluetta. Heikkilällä tarkoitettaneen Yrjölän alueen eteläosaa. Yrjölästä osa on RKY-aluetta. Kyseisille alueille ei yleiskaavassa osoiteta muutoksia nykyiseen maankäyttöön.

Lisätään selostukseen kuvaus Varsanhännän ja Heikkilän alueiden ominaispiirteistä.

Selvitykset ovat kaavan tarkoituksen ja yleispiirteisyyden kannalta riittäviä ja RKY-alueiden ajantasaisuus on varmistettu vuoden 2009 inventoinnissa. Kaavalla ei kyseenalaisteta, vaa-

piirteiden tunnistamista sekä näiden arviointia, on niitä syytä täydentää." Myllysaaren ja Tervasaaren kulttuurihistoriallisten arvojen erittelyt perustuvat valtakunnallisessa inventoinnissa kahteen lauseeseen, joten niiden ominaisuuteen ja erityispiirteiden kuvailu ei ole riittävää osayleiskaavan tarkastelutasolla. Osayleiskaavan luonnos toteaa alueen olevan teollisuus- ja varastoalue, jolla on merkittäviä kulttuurihistoriallisia arvoja. Olemassa olevat aineistot eivät juurikaan kuvaile sitä, millaisia kyseisen alueen kulttuurihistorialliset arvot ovat, jolloin tämä osayleiskaava ei anna lainkaan suuntaviivoja siihen, millaisista lähtökohdista alueella tapahtuvaa kehitystä ja toimintaa tulisi suunnitella. Osayleiskaavan asemakaavatasolle kohdistuva ohjausvaikutus jää näin ollen liian ohueksi. Lisäksi teollisuusalueelle ei maakuntamuseon tietojen mukaan ole asemakaavan uusimista koskevia suunnitelmia, ja se on toisaalta jatkuvien, lupa-asioina hoidettavien muutosten kohteena. Näin ollen tarve alueen kulttuurihistoriallisesti arvokkaiden ominaispiirteiden tarkempaan määrittelyyn on akuutti, jotta esimerkiksi purkamislupia ei myönnettäisi alueen merkittävimmille teollisuusrakennuksille.

Selvitysaineistoja koskevat puutteet tulee täydentää ennen kaavaehdotuksen laatimista.

Osayleiskaavassa kulttuuriympäristö on sijoitettu omille liitekartoilleen, jotka mainitaan pääkartan yleismääräyksissä. Pirkanmaan maakuntamuseo toteaa, että kulttuuriympäristö tulee huomioida varsinaisella kaavakartalla, jotta sitä koskevien merkintöjen lainvoimaisuus tulee varmistettua. Teknisenä ratkaisuna kaava voidaan esittää useammalla, samanarvoisella kartalla. Lisäksi rakennetun kulttuuriympäristön kartalla (liitekartta 1) on huomioitu vain valtakunnalliset ja maakunnalliset arvoalueet ja niiden suunnittelua ohjataan vain maakuntakaavan määräyksiin. Liite on siis käytännössä ote maakuntakaavan rakennettua kulttuuriympäristöä koskevista merkinnöistä.

Yleiskaavan ohjaustason huomioiden kaavakartalla tulee huomioida myös paikallisesti merkittävä rakennettu kulttuuriympäristö asianmukaisin alue- ja kohdemerkinnöin sekä kaavamääräyksiin. Lisäksi olisi suotavaa syventää kaavan ohjausvaikutusta ja suunnittelullista otetta maakuntakaavaa yksityiskohtaisemmalle tasolle.

Valkeakosken keskustan osayleiskaavassa osoitetaan useita merkittävästi muuttuviksi suunniteltuja alueita. Ne on pääosin onnistuttu sijoittamaan merkittävien kulttuuriympäristöjen ulkopuolelle, mutta eteläisen keskustan alue sijoittuu osittain maakunnallisesti merkittävään rakennet-

ranneta tai heikennetä RKY-alueen arvoja.

RKY-alue on ehdoton, vaikka se olisi heikosti perusteltu. Yleiskaavoittaja joutuu tyytymään siihen. Yleiskaava tehdään ohjaamaan tarkempaa maankäytön suunnittelua, ei paikkaamaan museoviranomaisen kuvailu- ja inventointiaineistoa.

Kyseessä on strateginen, yleispiirteinen yleiskaava. Kaavalla ei ole tavoitteena eikä edellytyksiä ohjata alueiden suunnittelua yksityiskohtaisesti. Myllysaaren tai Tervasaaren ei ole näköpiirissä maankäytön hankkeita, jotka tässä vaiheessa edellyttäisivät tai antaisivat arviointipohjaa yksityiskohtaisemmalle maankäytön tarkastelulle.

Selvitysaineisto on oikeassa suhteessa kaavan tarkoitukseen ja yleispiirteisyyteen.

Yhdistetään kulttuuriympäristöä koskevat merkinnät varsinaiseen kaavakarttaan ja tarkistetaan AK, AP ja C kaavamääräyksiä vastaavasti.

Olemassa oleva rakenne ja sen arvot on huomioitu kaavasunnittelussa.

Kaavan tarkoitus ja yleispiirteisyys huomioiden, nykyistä yksityiskohtaisempaan ohjaukseen ei ole perusteita.

tuun kulttuuriympäristöön. Maakuntamuseo toi jo kaava-alueen kehityskuvia koskevassa lausunnossaan ilmi kyseisen alueen kaavamerkintöihin liittyvät ristiriidat ja kiinnitti erityistä huomiota muutosalueella sijaitsevan linja-autoaseman (Hotti 1966) tulevaisuuteen. Yleiskaavan inventoinnissa linja-autoasema on nostettu Valkeakosken merkittävien julkisten rakennusten joukkoon. Maakuntamuseo katsoi, että käytettävissä olevien tietojen pohjalta alueen suunnittelun lähtökohdaksi ei voida ottaa linja-autoaseman purkamista, vaan rakennus tulee ottaa osaksi uuden eteläisen keskustan suunnittelua. Tältä osin kaavaselistuksessa esitellyt eteläisen keskustan kehittämissuunnitelmat eivät ole kehittyneet maakuntamuseon esittämään suuntaan vaan ovat ristiriidassa linja-autoaseman kulttuurihistoriallisten arvojen kanssa. Pirkanmaan maakuntamuseo esittää, että alueen jatkosuunnitelmissa tutkitaan myös vaihtoehto, jossa linja-autoasema säilytetään. Lisäksi yleiskaavassa on ensiarvoisen tärkeää tuoda esiin paikallisesti arvokkaat kohteet kuten linja-autoasema, jotta niiden kulttuurihistorialliset arvot tulevat huomioiduksi alueiden jatkosuunnittelussa.

Arkeologisen kulttuuriperinnön osalta Pirkanmaan maakuntamuseo toteaa, että alueella tehdyt arkeologiset selvitykset ovat riittävät. Selvitysluettelosta puuttuvat kuitenkin seuraavat arkeologiset tarkkuusinventoinnit, jotka tulee lisätä luetteloon: *Valkeakoski, Palmurinteen alueen arkeologinen tarkkuusinventointi 2012/Kirsi Luoto, Kulttuuriympäristöpalvelu, Valkeakoski, Apianlahden alueen arkeologinen tarkkuusinventointi 2012/Kirsi Luoto, Kulttuuriympäristöpalvelu ja Valkeakosken aluesairaalan laajennusalueen arkeologinen tarkkuusinventointi 2017/ Juha Ruohonen Maanala Oy*. Arkeologiset suojelukohteet sijaitsevat pääasiassa virkistys-, hyvinvointi- ja elämyspalvelujen sekä matkailupalvelujen alueilla, mikä on suojelukohteiden säilymisen kannalta sopiva ratkaisu. Kohdemerkinnöissä on kuitenkin puutteita (liitekartta 2). Kiinteät muinaisjäännökset tulee merkitä yleiskarttaan kohdemerkinnällä sm ja muut kulttuuriperintökohteet kohdemerkinnällä s. Kartan otsikkoon tulee lisätä muu kulttuuriperintökohde ja kartan selitteessä korvata termi muu kohde termillä muu kulttuuriperintökohde.

Arkeologisen perinnön arvojen huomioiminen on syytä mainita käsiteltäessä hyvän uuden ympäristön ja uusien arvojen tuottamista kaavahankkeessa (s. 19, Suunnittelun tavoitteet, 2.6. Kerkossellisuus).

Kaavaselistuksessa on esitetty perusteet tehdyille ratkaisuille.

Yleiskaava mahdollistaa esitetyn vaihtoehdon tutkimisen, eikä aseta sille esteitä. Ristiriita ei ole kaavassa, vaan ilmenee museon oletuksessa, että linja-autoaseman säilyttäminen tulee osoittautumaan mahdottomaksi toteuttaa.

Strategisessa yleiskaavassa ei oteta kantaa yksittäisiin kohteisiin. Selvitysaineistot ja tiedot kohteista ovat yksityiskohtaisemman maankäytön suunnittelun käytössä muutenkin.

Täydennetään selvitysten luetteloa.

Siirretään muinaisjäännökset varsinaiselle kaavakartalle.

Lisätään kappaleeseen arkeologisen perinnön arvot.

	Kaavaehdotus tulee toimittaa lausunnolle Pirkanmaan maakuntamuseoon. Tarvittaessa kohdemerkinnöistä ja muista huomautetuista asioista voidaan järjestää työneuvottelu ennen kaavaehdotuksen nähtävillepanoa.	Tarkastellaan mahdollisen työneuvottelun tarvetta.
4.	Fingrid <i>Saapunut 5.12.2019</i> Yleiskaava-alueelle sijoittuu Fingrid Oyj 110 kV voimajohto Vanaja-Lavianvuori. Voimajohdot on esitetty yleiskaavaluonnoksen liitekartalla. Toinen vaihtoehto olisi merkitä voimajohdot omilla merkinnöillään oikeusvaikutteiselle kaavakartalle, mikä olisi myös linjassa sille, että yleiskaavassa on esitetty muuta infrastruktuuria. Toisaalta voimajohto myös rajoittaa jonkin verran muuta maankäytön kehittämistä ja rakentamista. Fingridillä ei ole kuitenkaan huomauttamista asiasta yleiskaavan yleispiirteisyyden vuoksi, joten asia jää kaavanlaatijan harkintaan. Voimajohdon rajoituksia maankäytölle käsitellään Fingridin julkaisemassa oppaassa "Ohje voimajohtojen huomioon ottamiseen yleis- ja asemakaavoituksessa sekä maankäytön suunnittelussa", joka on ladattavissa Fingridin Internet-sivuilta https://www.fingrid.fi/kantaverkko/maankayto-ja-ymparisto/luvat-ja-lausunnot/ohjeita-kaavoittajalle/. Oppaasta saa lisätietoa edellä käsitellyistä suunnittelukysymyksistä. Fingrid Oyj:n voimajohdot ovat maankäyttö- ja rakennuslain (132/1999) 22 § tarkoittamia voimajohtoja. Muiden kuin Fingrid Oyj:n omistamien voimajohtojen osalta teidän tulee pyytää erillinen lausunto voimajohtojen omistajalta. Pyydämme lähettämään meille tietoa yleiskaavan etenemisestä.	Esitetään voimajohto varsinaisessa yleiskaavakartassa. Fingrid Oyj pidetään informoituna yleiskavatyön etenemisestä.
5.	Turvallisuus- ja kemikaalivirasto TUKES <i>Saapunut 13.12.2019</i> Turvallisuus- ja kemikaalivirastolla (Tukes) ei ole huomautettavaa Valkeakosken keskustan osayleiskaavan luonnoksesta.	Merkitään tiedoksi.
6.	Suomen luonnonsuojeluliiton Valkeakosken yhdistys <i>Saapunut 12.12.2019</i> Kaavan lähtökohtana oleva keskusta-alueen tiivistäminen on pääosin tarkoituksenmukaista. Eteläisen keskustan kehittäminen jalankulkupainotteisena alueena sekä laaja viher- ja virkistysreittien verkosto ovat myös myönteisiä lähtökohtia. Sen	Yleiskaavan asukasluvun lähtökohta on päätetty kaupungin strategiassa. Kasvutavoite on kieltämättä äärioptimistinen vallitsevien kehitystrendien valossa. Yleiskaava onkin rakennettu niin, että vaikka se mahdollistaa tavoitellun väestön-

	sijaan Valkeakosken asukasmäärän lisäystä yli 200 asukkaalla/vuosi ja kaava-alueella 3.500 asukkaan lisäystä vuoteen 2040 mennessä pidämme ylimitoitettuina lähtökohtina. Pidämme ongelmallisena sitä, että useat nykyiset viheralueet ovat kaavaluonnoksessa merkittyä asuinkerrostalojen (AK) ja pientalovaltaisiksi (AP) alueiksi. Näitä ovat mm. Kauppilankadun-Myllykadun alue, Pälkäneentien varrella Apianlahden leirintäalueen kodalla oleva alue sekä entisen Tietolan koulun pohjoispuolinen alue. Kauppilanmäessä Myllytien ja kanavan välinen alue tulee ehdottomasti säilyttää puistona. Muilta osin aluetta tulee kehittää pientalovaltaisena alueena. Leirintäalueen liittymän kohdalla oleva, Pälkäneentien rajoittuva AK-alue tulee poistaa; metsäinen ja kalliainen puisto tulee säilyttää viheralueena (VL). Samoin entisen Tietolan koulun kohdalla oleva AK-alueen komeapuustoinen pohjoisosa tulee säilyttää viheralueena ja muuttaa V- tai VL-alueeksi. Apianlahden leirintäalueen ja Kauppilanmäen alueen osalta on otettava huomioon, että ne ovat valtaosin valtakunnallista rakennettua kulttuuriympäristöä eli RKY-alueita ja sisältyvät siten valtakunnallisiin alueidenkäyttötavoitteisiin (MRL 22 §). Putaanvirran ja Apianlahden pohjoisrannat, mukaan lukien Lepänkorian puisto, ovat kaavaluonnoksessa osa laajaa Kerhomajan-Kirjaksen matkailu- ja elämyspalvelujen aluetta (RE). Nämä nykyiset rantapuistot tulee kaavassa merkitä erikseen puisto- eli virkistysalueeksi (V tai VL); RE-kaavamerkintä ei turvaa niiden säilymistä puistona. Rantapuistot kuuluvat myös edellä mainittuun RKY-alueeseen.	lisäyksen, se ennen kaikkea osoittaa keinot mallillisemman kasvun ohjaamiseksi keskustan palveluja vahvistavalla tavalla. Tämä tapahtuu jaksottamalla rakentamista. Jaksotusta on avattu kaavaselostuksessa. Kaava on yleispiirteinen. C-, AK- ja AP-aluevarauksiin sisältyvät niiden sisäiset katuverkot, aukiot ja viheralueet. Aluevarausten tulkin-taa avaava 70 % sääntö on kerrottu kaavaselostuksessa. Yleiskaavallisesti merkittävät virkistys-alueet on esitetty aluevarauksina. Lähivirkistys-alueet sisältyvät pääsääntöisesti korttelirakenteeseen. Yleiskaavassa alue sisältyy AP-aluevaraukseen, jota koskee virkistysreitivarauksena. Virkistysreitit ja -alueen tarkempi raja- aus esitetään tarkemman maankäytön suunnittelun yhteydessä. Kyseinen AK-aluevaraus voi tulla käyttöön siinä tapauksessa, että väestönkasvu sitä edellyttää. Muutoin se säilyy yleiskaavallisena varauksena. AK-alue sisältää viher- ja suojaviheraluetta, pientaloaluetta ja teknisen huollon aluetta, joiden väliset tarkemmat rajaukset määritellään asemakaavassa. RKY-alueiden tavoitteet on huomioitu ja niitä koskevat maakuntakaavan määräykset on to-dettu kaavan liitekartassa. Uutta rakentamista ei lähtökohtaisesti kielletä, mutta sitä ei ole osoitettu Apianlahden RKY-alueelle. <i>RE-kaavamerkintää kehitetään niin, että se nykyistä selvemmin painottaa virkistyskäyttöä ja turvaa virkistysalueiden säilymistä.</i>
7.	Antinniemen asukasyhdistys Saapunut 16.12.2019 Ei kommentoitavaa.	

Mielipiteet luonnoksesta:

No	Mielipide	Vastine
1.	OS <i>Saapunut 12.11.2019</i> Vireillä olevassa osayleiskaavaluonnoksessa käy ilmi, että nykyinen leirintäalue ja Sointulankuja 5:n muodostama alue muodostaa valtakunnallisesti merkittävän perinneympäristön. Kyseinen alue muodostaa myös merkittävän lähivirkistysalueen. Alueen yleisilme muuttuisi vireillä olevan osayleiskaavan mahdollisesti toteutuessa kyseisellä alueella. Maakuntakaavan mukaan tämä ei ole suotavaa. Osayleiskaavan laadinnassa eritoten Sointulassa on toteuduttava yhdenvertaisuusperiaate. Suunnittelualueen kautta on maakuntakaavassa osoitettu viheryhteys, ei kaavailuille kerrostalohankkeille Sointulantie 5:n alueella ole kyseisellä alueella edellytyksiä. Olemassa olevan rakennuskannan purkaminen ei ole lähtökohtaisesti paras ratkaisu, vaan nykyisten talojen kehittäminen esim. korottamalla kevytrakentein tarvittaessa. Lamellikerrostaloaluetta tulee käsitellä kokonaisuutena eikä sallia vain yhdelle erityisvapauksia. As Oy Sointulan-Lauri on hakenut asemakaavamuutosta Sointulankuja 5:n alueelle, jossa lähivirkistysaluetta supistettaisiin ja rakennusoikeutta lisättäisiin merkittävästi. Olen sitä mieltä, että kyseisiä kerrostaloja ei tule kaavoittaa eikä rakentaa Sointulankuja 5:n alueelle, vaan sallia olemassa olevien talojen kunnostaminen/parantaminen yhdenvertaisuusperiaatteen mukaisesti. Nykyinen leirintäalue säilytettävä nykyisellä paikallaan lähivirkistysalueperiaatteen mukaisesti.	Todennäköisesti mielipiteessä tarkoitetaan valtakunnallisesti merkittävän kulttuuriympäristön aluerajausta, joka ulottuu keskustasta Apianlahden rantavyöhykkeelle, ei kuitenkaan Sointulan korttelialueelle asti. Yhdenvertaisuusperiaate maankäytön ohjauksessa tarkoittaa suunnittelun lähtökohtien osalta samassa asemassa olevien maanomistajien yhdenvertaista kohtelua. Yleiskaavassa taas määritellään alueelliset maankäytön periaatteet. Maakuntakaavan viheryhteys on osoitettu yleiskaavassa. Viheryhteyden riittävyttä virkistysyhteiden ja ekologisen käytävän muodostumiseksi tarkastellaan lähemmin asemakaavasuunnittelun yhteydessä. Riittävälle maastokäytävälle on hyvät edellytykset. Yleiskaavan tavoitteiden mukaan Sointulan aluetta tulisi tiivistää lisärakentamisella mm. paikallispalvelujen tukemiseksi. Tiivistämisen toteutustavat tutkitaan tapauskohtaisesti tarkemman maankäytön suunnittelun yhteydessä. Virkistysalueen riittävyys ei muodostu alueella ongelmaksi. Alueen tiivistäminen lisärakentamisella on lähtökohtaisesti yleiskaavan tavoitteiden mukaista. Toteutustavat tutkitaan aina tarkemman maankäytön suunnittelun yhteydessä. Leirintäalue on osoitettu osaksi Apianlahden rantoja ympäröivää matkailu- ja elämispalvelujen aluetta (RE). Merkintä tukee leirintäalueen kehittämistä.
2.	As Oy Sointulan Lauri <i>Saapunut 20.12.2019</i> Valkeakoskella on valmisteilla keskustan yleiskaavatyö, jonka alueelle Sointulassa sijaitseva taloyhtiömme kerrostalorakennuskin sijoittuu Sointulankuja 5:ssä. Vuonna 1976 rakennetussa taloyhtiössämme on meneillään asemakaavamuutos	

purkavan täydennysrakentamisen toteuttamiseksi pääosin nykyisellä tontillamme. Elinkaarensa päässä oleva asuinkerrostalomme on uudistamisen edessä ja olemme laskeneet, että välttämättömien korjausten toteuttaminen kiinteistössä ei ole kannattavaa ja olemme päätyneet toteuttamaan kaksi kerrostaloa purettavan nykyisen lamellikerrostalon tilalle.

Suunnittelutyötä on tehty hyvässä yhteistyössä kaavoituksen kanssa ja kaavaluonnos on jo laitettu vireille lausuntojen saamista ja osallisten kuulemista varten. Pirkanmaan liiton lausunnossa 21.10.2019 todettiin, että taloyhtiömme kaavamuutoksen valmistelua ei olisi syytä jatkaa ennen kuin alueen käsittävä oikeusvaikutteinen osayleiskaava on saatu voimaan. Perusteluina esitetään yksittäisen asuinkerrostalokiinteistön rakennusoikeuden kolminkertaistaminen ja kiinteistön tonttialueen laajentaminen lähivirkistysalueelle, jonka kautta kulkee maakuntakaavan viheryhteys.

Lisäksi Pirkanmaan liitto toteaa, että koska alueella ei ole voimassa olevaa yleiskaavaa ohjeistamaan asemakaavoituksen muutostyötä, tulee **maakuntakaavaa pitää ohjeena asemakaavaa muutettaessa**. Samoin esitetään yhdenvertaisen kohtelun periaatteen nimissä, että yhtä kiinteistöä koskevaa kaavamuutostyötä varten maankäyttötarkastelua olisi laajennettava käsittämään koko Sointulantien länsipuolen lamellikerrostalojen laajentumissuunnitelmat kokonaisuudessaan! Lisäksi todetaan, että ilman yleiskaavaa on hankala todeta kuinka laajasti virkistysalueita supistava ratkaisu tulisi ottaa huomioon vaikutusten arvioimiseksi.

Muutosehdotus keskustan osayleiskaavaan: Koska yleiskaava on ohjeena muutettaessa asemakaavaa esitämme, että valmisteilla olevaan yleiskaavaan lisättäisiin ainakin Sointulan osalta ikääntyvän rakennuskannan korjaamisen, uudistamisen tai korvaamisen mahdollistavia välttämättömiä merkintöjä sekä tarkistettaisiin rakentamiseen osoitetun korttelimaan ja virkistysalueen välisiä rajoja, siten että korttelimaata laajennettaisiin tarpeellisia uudistamistarpeita varten ainakin siten, että meneillään olevan asemakaavamuutoksen tarvitsema uusi tontinraja olisi korttelimaan puolella eikä virkistysalueen puolella.

SOINTULAN SILMU - suunnitelma toimii mallina muillekin kortteleille
Sointulantien länsipuolella olevalla alueella on

Asemakaavatyötä on tehty yleiskaavallisen tarkastelun perusteella ja sitä voidaan jatkaa samalta pohjalta. Tekeillä olevan Keskustan osayleiskaavan aineisto on käytettävissä tähän tarkoitukseen.

Yleiskaavallinen tarkastelu perustuu maakuntakaavaan siltä osin, kuin maakuntakaavalla on suunnittelualueella oikeusvaikutuksia (taajama-toimintojen alue, viheryhteys).

Asemakaavan lähtöaineistona laadittu maankäyttötarkastelu on vain osa yleiskaavallista tarkastelua. Lähtökohtana ovat kaupungin maankäytön tavoitteet. Laajemmin Sointulan alueen tiivistäminen perustuu monipuolisille keinoille, kuten esim. rakennusmassojen korottamiselle. Aloituskorttelin uudistamishanke luo onnistuessaan nykyistä suotuisimmat lähtökohdat koko alueen kehittämiseksi.

Sointulaa koskevista erityisistä tavoitteista on keskusteltu, mutta ohjausryhmän kannan mukaan tiivistämis- ja uudistamistarpeet koskevat laajemmin kaikkia vanhoja kerrostaloalueita. **Tavoitteita pyritään selventämään kaavaseloituksessa ja kaavan yleismääräyksissä.**

Asuntoalueen ja virkistysalueen rajaus on esitetty yleiskaavatarkkuudella, joka edellyttää tarkempaa määrittämistä nimenomaan asemakaavasuunnittelun kautta. Viherkäytävän kapein kohta ei ole Sointulankuja 5:n mahdollisen laajenemisen kohdalla. Viherkäytävä ei ole esteenä asemakaavalle.

tutkittu Sointulankujan kolmen vielä peruskorjaamattoman lamellikerrostalon mahdollisuuksia täydennysrakentamiseen omien kiinteistöjen alueella. Tästä on esitetty kannattavuuslaskelmiin perustuvia suunnitelmia, jotka osoittivat, että yhden purettavan lamellikerrostalon tilalle pitäisi toteuttaa kaksi pistetaloa eli juurikin kolminkertainen määrä kerrosalaa, mikä on osoittautunut haastavaksi jo pysäköinnin järjestämiseksi omalla tontilla lähes kolminkertaiselle asuntomäärälle, mutta rinnemaastoa on voitu hyödyntää pysäköinnin järjestämisessä.

Nykyinen As oy Sointulan-Laurin rakennus sijaitsee keskellä tonttia ja ainakin yhden uuden rakennuksen tulee olla valmiina ennen vanhan rakennuksen purkamista. Tästä johtuen tarvitaan lisämaata, mutta toisaalta tontilta voidaan luovuttaa maata katualueeksi, joten lisämaan tarve ei ole niin suuri, mutta oleellinen mm. pelastusteitten järjestämiseksi.

Pirkanmaan liitto on lausunut Sointulankuja 5:n kaavamutoksesta puuttuen useisiin maakunta-kaavaa tarkempaa suunnittelumittakaavaa koskeviin seikkoihin, vaikka ei ole nähtävissä, että kaavamuutos uhkaisi Pirkanmaan maakuntakaavassa 2040 vaalittavia arvoja.

Ensinnäkään alue ei sijoitu Pirkanmaan Maakuntakaavaan 2040 merkitylle virkistysalueelle (VL) vaan taajamatoimintojen alueelle, jota sivuaa viheryhteys, jossa kulkee seudullinen viherkäytävä ja virkistysreitti. Täydennysrakentamisen vaatima lisämaa ulottuu vain vähäisiltä osin virkistysalueen reunalle, jota voidaan tulkita myös eri kaavamääräysten välisien rajojen tarkistuksen paikkana, koska alueelle saadaan taloyhtiön toimesta kolminkertainen määrä asumista erittäin pienin toimenpitein ja vähin kaupungin vaatimin resurssein.

Pirkamaan liiton lausunnossa on myös virhepäätelmä virkistysalueen vähenemisestä, koska osa tontista (rakennusmaata) liitettäisiin kaupungin katualueeksi. Katualuetta ei tarvita virkistysalueelta 832m²:ä vaan vain 232 m². Suunnittelualue ei siis vähennä lähivirkistysaluetta kokonaisuudessaan lausunnossa mainittua määrää eli 2452 m², vaan noin 2042,3 m².

Ikääntyvän 1960-1970-lukujen rakennuskannan peruskorjauskysymys on valtakunnallisesti niin laaja ja merkittävä kysymys jo kansallisomaisuutemme vuoksi ja koskettaa lähes kaikkia kaupunkiseutuja, joten sen tarkastelu kuuluisi pikeminkin maakuntatasolle alueitten käyttöä ja ke-

Mainitut haasteet on tutkittava tarkemman maankäytön suunnittelun yhteydessä. Niiden ratkaiseminen on edellytyksenä Sointulan ja muiden uusiutumistarpeessa olevien alueiden tavoitteiden toteutumiseksi.

Pirkanmaan liiton lausunto tulee ottaa huomioon niiltä osin, kuin se tosiasiallisesti koskee maakuntakaavan MRL 25.4 § mukaisia tavoitteita.

Keskustan osayleiskaavan aineistossa on varmistettu virkistysalueen riittävyys yleiskaava-alueella. Sointulassa on asutukseen nähden erityisen runsaasti virkistysalueita. Korttelialueen rajaus määritellään tarkemmin asemakaavoituksen yhteydessä, maasto ja muut olosuhteet huomioiden. Viheralueen riittävyys ei muodostu alueella ongelmaksi.

Yleiskaavoittajan näkemyksen mukaan asian tarkastelu kuuluisi laajuutensa vuoksi osaksi

	hittämistä koskevien valtakunnallisiksi tai maakunnallisiksi tavoitteiksi. Maakuntakaavassa esitetään alueitten käytön ja yhdyskuntarakenteen periaatteet ja osoitetaan maakunnan kehittämisen kannalta tarpeellisia alueita muutoinkin. Aluevarauksia osoitetaan vain <i>siltä osin ja sillä tarkkuudella kuin alueiden käyttöä koskevien valtakunnallisten tai maakunnallisten tavoitteiden kannalta on tarpeellista.</i> Pirkanmaan liiton taholta esitetään myös yhdenvertaisen kohtelun periaatteen nimissä, että yhtä kiinteistöä koskevaa kaavamuutostyötä varten maankäyttötarkastelua olisi laajennettava käsittämään koko Sointulantien länsipuolen lamellikerrostalojen laajentumissuunnitelmat kokonaisuudessaan. Tämä vaatisi kehityskuvan muutoksen tekeillä olevaan keskustan osayleiskaavaan, koskien Sointulan vanhaa kerrostaloaluetta, joka on jo vahvasti peruskorjauskysymyksen parissa. Korjata vai uudistaa kokonaan tai jotain siltä väliltä, on taloyhtiössä ratkaistava asia, eikä sitä voi väkisin vaatia, mutta kehitystä ja sen vaatimia kokeiluja tulisi tukea yhteiskunnan taholta. Sointulan alueen uudistumispyrkimykset voivat alkaa yhden taloyhtiön tarpeista pilottina, mutta saatavat heijastua laajemmallekin alueelle ja siten lisätä kaupungin elinvoimaa ja asumisen painopistealuetta luontaisen vetovoimansa avulla. Sointulan alueen uudistuspyrkimys tulisikin selvittää yleiskaavan tasolla, sillä se mahdotonta sisällyttää yksittäisen taloyhtiön tehtäväksi, varsinkin kun taloyhtiöiden (taloudelliset) tilanteet ovat erilaisia jo tehtyjen peruskorjauksienkin takia. Sointulankuja 1-5 uudistamiskykyä on havainnollistettu <i>Sointulan silmu</i>-suunnitelmalla, joka on osoittanut uudisrakentamisen vaatiman lisämaan tarpeen kolmen taloyhtiön osalta, mutta myös alueella olevan uudistuspotentiaalin, joka olisi hyvä todeta yleiskaavassa. Esitämme, että valmisteilla olevaan Valkeakosken keskustan osayleiskaavaan lisätään <i>kehityskuvaan Sointulankuja-Sointulantien asuinalueelle ole-massa olevan asuinalueen tilalle kehittyvä ja muutoksenalainen asuinalue</i>, jossa täydennys- ja lisärakentamista sallitaan ja tuetaan kiinteistöjen ja asuntojen arvon säilyttämiseksi - paikan erityisyyttä hyödyntäen ja samalla kaupunkikuvaan ja kaupunkimaisena sovittaen.	valtakunnallisia alueidenkäyttötavoitteita, 'Toimivat yhdyskunnat ja kestävä liikkuminen' yleis-tavoitteen alle ja siten myös maakuntakaavan ohjeeksi. Kehityskuvavaiheessa tarkasteltiin yleiskaavaa mahdollisesti mitoittavia muutostarpeita osa-alueittain. Yleiskaavaluonnoksessa tavoitteet esitetään yleisellä tasolla. Tavoitteita pyritään peruskorjauskysymysten osalta selvittämään kaavaselostuksessa ja kaavan yleismääräyksissä. Yleiskaavassa kokeilut pyritään mahdollista-maan. Asia joudutaan tällä haavaa selvittämään ase-makaavatyön yleiskaavallisessa tarkastelussa. Tekeillä olevan Keskustan osayleiskaavan aineis-to on käytettävissä tähän tarkoitukseen. Täydennetään kaavamääräyksiä pienin toi-menpitein kehitettävällä alueella, jolla sallit-taan merkittävä täydennys- ja lisärakentami-nen.
3.	TAT <i>Saapunut 12.12.2019</i> Jättäisimme mielipiteen, koskien liikenteen muut-tamista Apiankadulta Mallasvedenkadulle, sekä	

	Hakakadulle. Liikenne on niin vilkasta ja raskasta liikennettä paljon, että suunnitelma on susi jo syntyessään. Pitäisi ehdottomasti tehdä pitkäaikainen liikennelaskenta vuoden alusta- syksyyn saakka, jotta saataisiin todellinen tulos liikenteen vilkkaudesta. Rekkaliikenne Pälkäneeltä (Lahti-Tampere tieltä) Haukila, Uskila, Viranmaa, Äimälä, Leppälä, Kasuri, Koivuniemi, Sointula asukasmäärä, kesäasukkaat sekä Lumikorven teollisuusalue on otettava totuudenmukaisesti huomioon todella vilkas liikenne, ennen kuin muutetaan kulku ainoastaan yhtä linjaa (Mallasvedenkatua) pitkin. Risteys Mallasvedenkadulta Sääksmäentielle on todella ahdas, eikä valoistakaan ehdi kuin pari autoa kerrallaan, myöskin risteys olisi aivan asuintalon nurkalla häiritsevänä raskaan liikenteen vuoksi (As Oy Helkavuori). Tällaista haittaa ei Apiankadun risteyksessä nyt ole, koska rakennukset risteyksessä eivät ole asuintaloja. Ihmetyttää myös että liikennettä huomattavasti lisättäisiin lasten päiväkodin etupihalla, selväähän on, että liikenne tulee myös erittäin vilkkaaksi Kalmistonkadulla Sorrilan koulun ohitse, koska siellä ei ole valoristeyttä hidastamasta pääsyä Sääksmäentielle. Siispä vaarallista tulee olemaan, kun Lumikorven ym. liikenne alkaa soljua sieltä. Ensin oltiin tyytyväisiä kun paloasema siirtyi muualle ja liikenne väheni, mutta nyt tehtäisiin näin omituinen ratkaisu. Mielestämme ei asiassa ole järjenhäivää.	Suunnitelma yhdistää Apiankatu Mallasvedenkatuun niin, että Sääksmäentieltä poistuu toinen liittymistä, perustuu tehtyihin liikenneselvi-tyksiin ja laajaan kokonaisharkintaan. Ratkaisulla saavutetaan merkittäviä liikenteellisiä etuja ja mahdollistetaan eteläisen keskustan jalankul- kupainotteisuus. Apiankatu-Mallasvedenkatu tulee olemaan idänsuuntaisen liikenteen pääväylä. Käytännön liikenneympäristöä, kuten liittymiä kehitetään vastaavasti. Sääksmäentien liittymän ja valo-ohjauksen suunnittelussa ja toteutuksessa huomioidaan liikennemäärät, liikenteen sujuvuus ja turvallisuus. Samalla huomioidaan vie- reisten kiinteistöjen (mm. As Oy Helkavuoren) edut niin pitkälle, kuin se on kaavan tavoitteiden puitteissa mahdollista. Eteläinen keskusta on tavoitteena rakentaa asuntovaltaiseksi. Sorinkatu sopii käytettävissä olevista vaihtoehdoista parhaiten kokoojakaduksi Juhannusvuoren suunnasta. Sorrilan päiväkodin jättöliikenne on järjestetty Kangaskadun ja sisäpihan kautta ja päiväkotirakennus suojaa leikkipihaa. Kalmistonkadun läpiajoliikenne tulee uusien järjestelyjen myötä vähenemään. Lumikorven liikenne ohjataan pääosin Apiankadulle. Kaupungin keskustassa pääväylien varressa, kuten Helkavuoren kohdalla, on tyyppillisesti vilkas liikenne, johon rakentamisessa on pitänyt varautua. Suunnitelmassa liikenteen sujuvuus, johdonmukaisuus ja turvallisuus pystytään kokonaisuuden kannalta järjestämään parhaiten ja vähimmillä haitoilla.
4.	As Oy Helkavuori <i>Saapunut 13.12 2019</i> Osayleiskaavan merkittävimpiin muutoksiin kuuluvat liikennejärjestelyt idästä Sääksmäentielle ja uusi asuinalue nykyisen toimisto- ja kauppa-alueen sekä osin Apiankadun paikalle. Huo- lemme koskee nimenomaan liikennejärjestelyjä, jotka tuovat raskaankin liikenteen keskelle nykyisiä ja tulevia kerrostaloja. Saastuttava ja meteliä tuova liikenne tulisi saada kauaksi asuintaloista eikä niiden kupeeseen.	Kaupungin keskustalle on väistämätöntä, että liikenneväylät – myös pääliikenneväylät – kulkevat asuinkorttelien vierestä. As Oy Helkavuori on perustettu Valkeakoskea halkovan pääliikenneväylän, Sääksmäentien varteen, josta on asumiselle sekä etua (liikehuoneistot) että haittaa (melu, pöly). Haitat on tullut ottaa huomioon talon rakenteissa ja tontin järjestelyissä.

	Lumikorven pienteollisuusalueelle tulisi uudessa osayleiskaavassa osoittaa erillinen "ohitustie". Jos se ei onnistu, tulee teollisuusalueen liikenne vähintäänkin ohjata sen aiemminkin käyttämän Kalmistonkadun kautta Sääksmäentielle, eikä hankaloittaa kyseistä yhteyttä kuten on aiottu. Koulun saattoliikenteen turvallisuuden takamiseksi löytyy varmasti ratkaisu. Melu- ja saastehaitta liikennevaloissa seisovasta ja kiihdyttävästä raskaasta liikenteestä on osan vuotta ja osaaikaisesti toimivalle, tiestä asuintaloja kauempana sijaitsevalle Sorrilan koululle huomattavasti pienempi haitta kuin vakituiselle asutukselle. Liikenteen siirtäminen Apiankadun itäpäässä Malasvedenkadulle tuo etenkin raskasta liikennettä haittaavia kiertoja ja mutkia, jotka eivät kuulu sujuvaan liikenteeseen. Lisäksi tieosuuksien lyhyys, kiertoliittymä ja liikennevalot edesauttavat liikenteen jonoutumista monessa kohtaa. Äkkijarrutukset ja kiihdytykset valo-ohjatussa liittymässä tuovat lisää meteliä ja saasteita asujaimiston harmiksi. Jyrinä ja tärinä tuntuu usein jo nykyisellään Asunto Oy Helkavuoren huoneistoissa, mitä se aiheuttaa liikenteen moninkertaistuttua? Liikenne vaikuttaa myös alueen yleiseen kiinnostavuuteen.	Erillinen ohitustie ei edistäisi maankäytön tavoitteita resurssien vastuullisesta käytöstä. Kalmistonkatu ei kelpaa Lumikorven liikenneyhdeksi, kun Haka-alue kehittyy asuntoalueena. Roineenkadun pientaloasutusta vastapäätä tulee lisää asuntoja ja suoria tonttiliittymiä. Liikenteen toimivuus ja sujuvuus suunnittelualueella on tutkittu. Liikennejärjestelmän toimivuus paranee nykyisestä esitetyillä yleiskaavallisilla ratkaisuilla. Yksityiskohtat, kuten mahdolliset kiertoliittymät tai muut liittymätyypit ovat tässä vaiheessa luonnosmaista havaintomateriaalia. Ne täsmentyvät yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa. Johdonmukaisesti suunniteltu liikenneympäristö ei ohjaa huonoon ajotapaan, joihin kuuluvat äkkijarrutukset ja –kiihdytykset. Suunnitelman mukainen valo-ohjattujen risteysten vähentäminen mahdollistaa ns. vihreän aallon toteuttamisen, mikä osaltaan karsii liikenteen katkonaisuutta. On helppo As Oy Helkavuoren kannalta ymmärtää, että liikenteen haittapuolet mielellään siirrettäisiin mahdollisimman kauas. Yleiskaavaa kuitenkin suunnitellaan kokonaisuuden ehdoilla ja kaikkien kaupunkilaisten parhaaksi. Kaikkia haittoja ei valitettavasti voida kokonaan häivyttää.
5.	SK,TLK,EK <i>Saapunut 12.12.2019</i> Haluamme ilmaista mielipiteemme Kärsän Ylitalon tilan maille Sointulaan suunnitellun kevyen liikenteen väylän sijoittelusta. Keskustan osayleiskaavan luonnoksessa väylän on kuvattu kulkevan Ylitalon maa-alueiden halki. Ymmärrämme, että kaupunkilaisille halutaan Sointulaan parempia ulkoilumahdollisuuksia. On kuitenkin suotavaa ja yhteistyön kannalta rakentavampaa, että yksityistä maata koskevista suunnitelmista tiedotetaan maanomistajalle hyvissä ajoin <i>ennen</i> virallisten yleiskaavaluonnosten esillepanoa. Kyseinen maa-alue on ollut Kärsän Ylitalon omistuksessa jo lähes 500 vuoden ajan, ja	Valitettavasti yleiskaavaa laadittaessa ei ole mahdollista keskustella etukäteen kaikkien osallisten kanssa. Yleiskaavaluonnos asetetaan julkisesti nähtäville juuri tästä syystä, jotta jokainen, jota asia koskee, voisi kommentoida suunnitelmaa.

siksi on toivottavaa, että tila voi osallistua maidensa käytön suunnitteluun. Maa- ja metsätilan kannalta järkevien ratkaisujen tulee ohjata tilan maiden käytön suunnittelua. Ylitalon maille sijoittuva kevyen liikenteen väylä ei saa häiritä tilan maiden normaalia hoitoa ja käyttöä. Väylän asemointi onkin mielestämme katsottava yhdessä tilan edustajan kanssa. Yksityisen maan hyödyntäminen julkiseen käyttöön tulee luonnollisesti korvata maanomistajalle.	Keskustan osayleiskaavan prosessin valmisteluvaiheessa asetettiin nähtäville kehityskuva – jonka yhteydessä asiasta on jo kertaalleen annettu tietoa ja keskusteltu. Turvataan metsätalouden ensisijaisuus aluetta koskevissa ratkaisuissa: <i>Muutetaan muiden kuin kaupungin omistamien maiden merkinnäksi MU - Maa- ja metsätalousvaltainen alue, jolla on erityistä ulkoilun ohjaamistarvetta.</i>

EHDOTUS

Lausunnot ehdotuksesta:

No	Lausunto	Vastine
1.		
2.		
3.		
4.		
5.		
6.		
7.		
8.		

Muistutukset ehdotuksesta:

No	Muistutus	Vastine
1.		
2.		
3.		
4.		
5.		